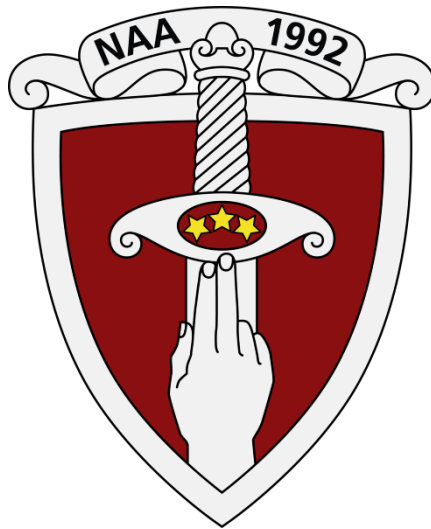

**LATVIJAS NACIONĀLĀ AIZSARDZĪBAS
AKADĒMIJA**

**2. CIKLA PROFESIONĀLĀS AUGSTĀKĀS
IZGLĪTĪBAS STUDIJU PROGRAMMA
“MILITĀRĀS VADĪBAS PROCESI”
(Izglītības klasifikācijas kods: 47 863)**

STUDIJU PROGRAMMAS RAKSTUROJUMS

Rīga
2026

SATURA RĀDĪTĀJS

Tekstā lietotie saīsinājumi	3
I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam	4
II. Resursi un nodrošinājums	14
III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms	23
IV. Mācībspēki	33
V. Studiju programmas atbilstība normatīvajiem aktiem.....	35
VI. Pielikumu saraksts	36

Tekstā lietotie saīsinājumi

AŠ – Apvienotais štābs

DPIC – Drošības pētniecības un inovāciju centrs

EDAK – Eiropas drošības un aizsardzības koledža (*European Security and Defence College*)

EKI – Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūra

ILIAS - vācu Integriertes Lern-, Informations- und Arbeitskooperations-System, angļu
“Integrated Learning, Information and Work Cooperation System

IMA – Igaunijas militārā akadēmija (*Kaitseväe Akadeemia*)

LKI – Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūra

LUIS – Latvijas Universitātes informatīvā sistēma

MDL – Militārā dienesta likums

MK – Ministru kabinets

MTL – materiāltechniskie līdzekļi

MVP – Mācību vadības pavēlniecība

NBS – Nacionālie bruņotie spēki

SQF MILOF – Sectoral Qualifications Framework for the Military Officer

ZS – Zemessardze

I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam

1.1. Studiju programmas izveides pamatojums un atbilstība augstskolas stratēģijai un studiju virzienam. Norādīt studiju programmas mērķus, uzdevumus, plānotos studiju rezultātus atbilstoši LKI/EKI attiecīgajam limenim un novērtēt to sasniedzamību un savstarpējo sasaisti.

Mūsdienu mainīgā sociālā, ekonomiskā un globālā vide nosaka arvien lielākas prasības indivīdam pielāgoties izmaiņām. Izglītība ir būtisks faktors, kas ietekmē gan cilvēka kā personības, gan sabiedrības, gan valsts attīstību. Dažādos Latvijas valsts vidējā termiņa politikas plānošanas dokumentos¹ par izglītību tiek uzsvērts, ka izglītības iespēju nodrošināšana un veicināšana mūža garumā indivīda personības attīstībai un tādējādi arī spējai pielāgoties jaunām darba tirgus prasībām un tendencēm ir viens no sasniedzamajiem mērķiem, kā arī: “Cilvēku skaitam samazinoties un sabiedrībai novecojot, ir svarīgi nesamazināt cilvēkkapitāla bāzes vērtību un palielināt tā produktivitāti,”² ko iespējams veicināt ar izglītību: “Kvalitatīva, visa mūža garumā pieejama un uz radošumu orientēta izglītība ir 21. gadsimta nepieciešamība – tā ļauj reaģēt uz globālās konkurences un demogrāfijas izaicinājumiem un ir viens no priekšnoteikumiem ekonomikas modeļa maiņai.”³ Līdz ar to kvalitatīvai izglītībai nākotnē ir nozīmīga loma arī NBS un citu drošības resorā strādājošo attīstībā.

Studiju programmas “Militārās vadības procesi” (turpmāk tekstā – studiju programma) izglītības klasifikācijas kods ir 47 863, kas veidots saskaņā ar MK noteikumiem Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”, koda cipari “47” ir otrā līmeņa profesionālā augstākā izglītība, “863” - izglītības tematiskā grupa “Militārā aizsardzība”. Studiju programmas nosaukums “Militārās vadības procesi” norāda ne vien uz militārās aizsardzības jomu, un militāro vadītāju/komandieru dienesta specifiku, bet arī uz procesiem ar kuriem saistīta ik viena vadītāja darba dzīve, kas atspoguļojas studiju programmā iekļautos studijuursos, kas veicina vadības kompetences attīstīšanu.

Studiju programma “Militārās vadības procesi” veidota, pamatojoties uz “Augstskolas likumu”, MK noteikumiem Nr.305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartā” noteiktām obligātā satura prasībām, MK noteikumiem Nr.795 “Studiju programmas licencēšanas noteikumi”, MK noteikumiem Nr. 643 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi”, profesijas standartu “Vecākais militārais vadītājs”, “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas attīstības stratēģiju 2023.-2032.gadam” un militārās aizsardzības aktuālajām tendencēm.

Studiju programma “Militārās vadības procesi” gan pēc nosaukuma, gan saturiski atbilst studiju virziena “Militārā aizsardzība” tematikai; tā iekļauj gan vispārīgus studijuursos, kas veicina vadītāja kompetences attīstību, gan profesionāla rakstura studijuursos, kas nodrošina profesijas standartā “Vecākais militārais vadītājs”(7.LKI) norādīto zināšanu apguvi. Studiju forma – klātie, studiju veids – nepilna laika klātie, studiju programmas ilgums – 4 semestri (profesionālās izglītības

¹ “Par Izglītības attīstības pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam” MK rīkojums Nr.436, “Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam”, “Latvijas ilgspējīgas attīstības stratēģija “Latvija 2030””, “Nākotnes augstskolas 2030. Latvijas augstākās izglītības un augstskolu attīstības nacionālā koncepcija 2021.-2030.gadam” AIP

² Latvijas ilgspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam, Latvijas Republikas Saeima, 10.lpp aplūkots tiešsaistē <https://www.mk.gov.lv/lv/latvijas-ilgtspējigas-attistibas-strategija>

³ Turpat

bakalaura studiju programmu beidzējiem), 5 semestri (akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmu beidzējiem).

Studiju programmas “Militārās vadības procesi” ar mērķauditoriju NBS profesionālā dienesta karavīri ar vismaz virsleitnanta vai galvenā virsseržanta (Jūras spēkos – galvenais bocmanis) dienesta pakāpi un aizsardzības resora darbinieki pamatojums.

1. Plānotās izmaiņas Militārā dienesta likumā (turpmāk – MDL) attiecībā uz virsniekiem, kas paredz obligātu 2.līmeņa augstāko izglītību pulkvežleitnanta (komandkapteiņa - Jūras spēkos) pakāpes iegūšanai, jo virsnieki pilda dienesta pienākumus taktiskā un operacionālā līmeņa štābos, Aizsardzības ministrijā, kā arī starptautiskajās militārajās vai drošības struktūrās, attiecīgi to pamatuzdevumu efektīva izpilde nav iedomājama bez vispārējām un laikmetīgām vadības, mācīšanas, mācīšanās un caurviju kompetencēm, kuras efektīvi var izprast tikai ilgstošākā studiju procesā. Studiju process veicina studējošā prasmes veikt analītisko darbu, konstruēt (sintezēt) jaunas, indivīdam un NBS kopumā noderīgu attieksmi, zināšanas un prasmes, spēju integrēt dažādu jomu zināšanas tiešo dienesta uzdevumu izpildē. Lai virsnieki spētu kvalitatīvi vadīt, plānot un nodrošināt padotās vienības, kā arī plānot un veikt zinātniskās pētniecības darbu aizsardzības nozarē, maģistra līmeņa izglītības ieviešana kā viens no nosacījumiem pulkvežleitnanta un augstāku pakāpju piešķiršanai. Pārejas noteikumos tiks noteikts, ka šī prasība stājas spēkā 2027.gada 1.janvārī.
2. Virsnieku un instruktoru sastāva vispārējā izglītības līmeņa paaugstināšana, veicinot izglītības iegūšanu, tajā skaitā mūžizglītības kontekstā. Piedāvājot 2.cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmu instruktoru korpusam, tiek paplašināts viņu skatījums uz vadības procesiem, personāla vadību u.c., tādējādi veicinot virsnieku un instruktoru sadarbības efektivitāti, spēju dot ieguldījumu NBS attīstībā kopumā, kā arī paaugstināt instruktoru autoritāti. Kopumā militāro instruktoru izglītība maģistra līmenī ir ieguldījums ne tikai indivīda profesionālajā izaugsmē, bet arī militārās organizācijas efektivitātē, kvalitātē un ilgtspējīgā attīstībā.
3. Virsnieka profesijas prestiža celšana sabiedrībā. Studiju programma ar iegūstamo kvalifikāciju vecākais militārais vadītājs, veicinās sabiedrības izpratni, ka virsnieki ir personāls, kas NBS vienībās administrē dažādus procesus un personālu, apstrādā liela apjoma informāciju, sniedz atbalstu plānošanā un vadīšanā⁴. Minētie pienākumi civilajā darba vidē ir pielīdzināmi vadītāju profesijām. Pamatojoties uz “Aizsardzības ministrijas, tās padotībā esošo iestāžu, tostarp Nacionālo bruņoto spēku, personāla politikā” minēto, ka “(..) kur vien tas iespējams, jānodrošina iespēja karavīriem saņemt valsts atzītus izglītības dokumentus un jāpanāk, ka karavīru dienesta laikā iegūto profesionālo sagatavotību iespējams aprakstīt kategorijās “zināšanas”, “prasmes” un “kompetences””⁴, saņemtie izglītības dokumenti, pabeidzot studiju programmu, ir sabiedrībai un potenciālajam darba devējam saprotami, līdz ar to veicinot potenciāli veiksmīgāku integrēšanos darba tirgū pēc atvaļināšanās no aktīvā dienesta.
4. Aizsardzības resorā strādājošo kompetences celšana militārās vadības jautājumos, kas būtiska mūsdienu drošības vides izpratnei, jo tā raksturojas ar kompleksiem un daudzdimensionāliem draudiem, kuros robežas starp militāro

⁴“Aizsardzības ministrijas, tās padotībā esošo iestāžu, tostarp Nacionālo bruņoto spēku, personāla politika.” Apstiprināta ar aizsardzības ministra 06.11.2012. pavēli Nr.185, 22.lpp.

un civilo drošības jomu klūst arvien mazāk izteiktas. Programma ir cieši saistīta ar valsts visaptverošās aizsardzības pieeju, kas paredz koordinētu valsts institūciju, sabiedrības un citu sektoru iesaisti valsts drošības stiprināšanā. Civilpersonu izglītība militārās vadības jomā veicina vienotu izpratni par draudu novērtēšanu, resursu mobilizāciju un institucionālo sadarbību, tādējādi stiprinot valsts noturību un nodrošinot profesionālu ieguldījumu aizsardzības politikas un stratēģiskās plānošanas procesos, un ļaujot civilpersonām kvalitatīvi iesaistīties aizsardzības plānošanā un vadībā.

5. Lēmēj institūciju lēmumi par studiju programmas ieviešanu. 26.11.2024. NAA Senātā pieņemts lēmums apstiprināt jaunas 2.cikla profesionālās augstākās izglītības programmas izveidi (protokols Nr.5/2024) Aizsardzības ministrijas Personāla attīstības un izglītības padomes 23.04.2025. sēdē (protokols Nr.PROT-18, apstiprinājis aizsardzības ministrs) tika nolemts atbalstīt jaunas 2.cikla profesionālās augstākās izglītības programmas izveidi NAA.

Akreditācijas ekspertu ilgtermiņa rekomendācija⁵.

Atbilstoši “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas attīstības stratēģijā 2023.-2032.gadam”⁶ (turpmāk tekstā - NAA stratēģija, pieejama NAA mājaslapā https://www.naa.mil.lv/sites/naa/files/document/NAA_Attistibas_strategija_2023_2032.pdf) atspoguļotajai NAA misijai, kas nosaka, ka NAA ir lietišķo zinātņu augstskola, kas studiju virziena “Militārā aizsardzība” ietvaros īsteno profesionālās augstākās izglītības programmas, sagatavojot militāros līderus NBS vienībām, studiju programmas “Militārās vadības procesi” realizēšana un studiju rezultātā iegūtais maģistra grāds un profesionālā kvalifikācija “Vecākais militārais vadītājs” atbilst NAA misijai.

Studiju programma veidota, lai īstenotu NAA attīstības stratēģijā noteiktos NAA attīstības virzienus (skatīt 1.tabulu).

Attīstības virziens	Studiju programmas atbilstība
Efektīva pārvaldība un ilgtspējīga attīstība	Studiju programma atbilst valsts profesionālās augstākās izglītības standartam (MK noteikumi Nr.305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” un tiek īstenota studiju virziena “Militārā aizsardzība” ietvaros, lai sagatavotu NBS karavīrus, kuri ir spējīgi vadīt cilvēkus un procesus ne tikai militārajā, bet arī civilajā vidē. Studiju programma tiek izvērtēta atbilstoši iekšējās kvalitātes procesiem. Studējošie piedalās studējošo pašpārvaldē, kas nodrošina aktīvu studējošo iesaisti studiju procesa pārvaldībā un studiju kvalitātes nodrošināšanā. Lai nodrošinātu kvalitatīvas studijas, studiju programmai tiek plānoti nepieciešamie mācību resursi, kā arī klātienes lekcijas notiek esošajā NAA infrastruktūrā. 2.cikla profesionālā augstākās izglītības studiju programma veicina NAA kā lietišķo zinātņu

⁵ Studiju virziena “Militārā aizsardzība” novērtēšanas ekspertu gala atzinums, 101.lpp.

⁶ “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas attīstības stratēģija 2023.-2032.gadam.” Apstiprināts 06.12.2022. NAA Satversmes sapulcē, 9.lpp.

	augstskolas prestižu un nodrošina zināšanu pēctecību.
Profesionāla personāla komplektēšana	Studiju programmas mācībspēks komplektēts, piesaistot augsti kvalificētus speciālistus – akadēmiskais personāls, tajā skaitā pētnieki, vieslektori un militārpersonas – jomas speciālisti. Studiju kursus docē gan mācībspēks, ar ko NAA izveidojusies veiksmīga sadarbība, realizējot īsā un pirmā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas, gan pieaicinot jaunu mācībspēku, pamatojoties uz docētāja profesionālo pieredzi, atsauksmēm u.c. faktoriem.
Kvalitatīvas studijas	Studiju programma atbilst valsts profesionālās augstākās izglītības standartam (MK noteikumi Nr.305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu”), profesijas standartam, NBS militāro spēju attīstības vadlīnijām un tiek realizēta ievērojot NAA Kvalitātes politikā ietvertos principus: stratēģiska un sistemātiska pieeja, orientācija uz mērķa sasniegšanu un rezultātu, klienta fokusu, personāla līdzatbildību, līderību, ārējo un iekšējo komunikāciju, sadarbību un sociālo atbildību un patstāvīgu pilnveidi. Studiju programmas īstenošanā tiek ievērota NAA kvalitātes vadības sistēmas pārvaldības hierarhija un atbildība. Studiju procesā tiek pārraudzīta iekšējā un ārējā studiju kvalitāte – atgriezeniskās saites iegūšana no studējošajiem, mācībspēka, darba devējiem. Studiju programmas ietvaros tiek izstrādāts maģistra darbs, kas veicina studējošo iesaisti pētniecībā drošības, aizsardzības un militārās zinātnes jomās. Lai nodrošinātu nepilna laika klātienēs studiju formas realizēšanu, tiek izmantots ILIAS (elektroniskā mācību platforma), kur atrodami gan mācību materiāli, gan uzdevumi, testi, gan saziņas iespējas ar mācībspēku. Administratīvā procesa nodrošināšanai tiek izmantots LUIS. Studiju kursu docēšanai tiek piesaistīts kvalificēts mācībspēks, kura sastāvu veido gan militārpersonas(jomas speciālisti), gan civilpersonas.
Militārās zinātnes attīstība un sadarbība	Studiju programmas studiju kursu realizācijā kā mācībspēks tiek piesaistīti arī pētnieki no DPIC, sniedzot studējošajiem aktuālāko informāciju par pētījumiem drošības un aizsardzības jomā. Studējošajiem ir iespēja apmeklēt pasākumus, kur uzstājas pētnieki, kā arī apmeklēt militārās industrijas projektu paraugdemonstrējumus. Studējošie apgūst pētnieciskā darba iemaņas,

	izstrādājot maģistra darbu. Studiju programmas ietvaros starptautisko sadarbību iespējams realizēt, balstoties uz NAA, NBS vai AM noslēgto starptautisko sadarbību līgumiem vai memorandiem, vienojoties par uzņemošo institūciju par atsevišķu pieredzes apmaiņas, pilnveides utt. vizīti pēc pieprasījuma. Savukārt mācībspēkam ir iespēja piedalīties starptautiskajās konferencēs vai stažēties ārvalstu augstskolās, vai NATO valstu bruņoto spēku ietvaros rīkotajosursos, semināros, mācībās utt, kā arī izmantot ERASMUS mobilitātes programmas dāvātās iespējas.
Militārā kultūra un profesionālā izaugsme	NAA, īstenojot jaunu studiju programmu, popularizē militāro kultūru un militārās profesijas prestižu sabiedrībā. Studējošie vienlaikus ir profesionālā dienesta karavīri un studenti, apvienojot NBS karavīra vērtības un standartus ar NAA vērtībām, tādējādi stiprinot militāro kultūru. Studējošie ievēro NAA iekšējās kārtības noteikumus, ētikas kodeksu. Studiju procesā tiek ievērots akadēmiskā godīguma princips, studējošo darbu pārbaudē tiek izmantota plaģiāta kontroles sistēma CAPS, kā arī darbojas NAA šķīrējtiesa. Lai uzturētu mācībspēka, NAA personāla profesionalitāti, tiek piedāvāti kursi un semināri nepieciešamo kompetenču paaugstināšanai.

1.tabula. Studiju programmas atbilstība NAA attīstības virzieniem.

NAA ir vienīgā augstākā militārās izglītības iestāde Latvijā, un kā Latvijas Kara skolas tradīciju pārņēmēja, NAA primāri sagatavo virsniekus, un tas atspoguļojas arī NAA studiju virziena “Militārā aizsardzība” mērķī “(...) sagatavot NBS virsniekus ar izteiktām līdera spējām, augstu motivāciju un profesionālo kompetenci militārajam dienestam NBS un Eiropas Savienības vai NATO multinacionālajās vienībās.”⁷ Taču, tā kā NAA ir NBS struktūrvienība, kas nodrošina augstākā līmeņa studijas NBS vajadzībām un “NAA pamatuzdevums ir sagatavot profesionāli izglītotu komandējošo un militāro speciālistu sastāvu Latvijas valsts aizsardzībai”⁸, un, ņemot vērā MVP komandiera 29.12.2025. pavēli Nr.56/DV par NBS MVP gada plāna uzdevumiem, kur viens no uzdevumiem, kas jāveic 2026.gadā ir 2.cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas izstrādes turpināšana un licencēšana, studiju programma atbilst studiju virziena “Militārā aizsardzība” pārvaldībai un studiju virziena attīstības plānam 2023.-2028.gadam (skatīt 13.10. pielikumu), kas izstrādāts saskaņā ar NAA Attīstības stratēģijā noteiktajiem uzdevumiem, kuri nosaka jaunu studiju programmu izstrādi, tajā skaitā jaunas maģistra līmeņa studiju programmas ieviešanu pamatojoties uz plānotajām izmaiņām Militārā dienesta likumā.

Studiju programmas mērķis ir izglītēt LR NBS militārpersonas, aizsardzības resorā strādājošos militārās vadības procesos, tādējādi attīstot efektīvam vadītājam nepieciešamās kompetences, veicinot profesionālo integritāti darbībai dinamiskos un

⁷ Pašnovērtējuma ziņojums “Studiju virziens “Militārā aizsardzība””. Sagatavots 2024.gadā, 13.lpp.

⁸ Turpat, 13.lpp.

sarežģītos vides apstākļos un teorētisko atziņu praktisko pielietojumu pētniecībā un darbā militārajās un drošības struktūrās Latvijā un ārvalstīs.

Studiju programmas uzdevumi:

1. nodrošināt Vecākā militārā vadītāja profesionālajai kvalifikācijai, valsts aizsardzības, kultūras un sociālajām vajadzībām atbilstošu izglītību un 7.līmeņa profesionālās kvalifikācijas ieguvu;
2. attīstīt raksturīgas zināšanas, prasmes un kompetences, lai sagatavotu studējošos par efektīviem, kritiski un analītiski domājošiem vadītājiem, kuri spējīgi vadīt ikdienas un pārmaiņu procesus aizsardzības jomā;
3. attīstīt studējošo spēju atbildīgi analizēt informāciju un orientēties informatīvajā telpā;
4. sagatavot studējošos patstāvīgai zinātniskās pētniecības darbībai aizsardzības nozarē;
5. sekmēt studējošo mūžizglītību un konkurētspēju mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos.

Studiju programmas sasniedzamie rezultāti.

Zināšanas:

1. saista zināšanas militārās vadības procesos ar profesionālās darbības pienākumu veikšanu aizsardzības jomā;
2. demonstrē kritisku izpratni par jaunākajām tendencēm un jaunākajiem atklājumiem aizsardzības jomā, attiecinot tos uz vadības procesiem.

Prasmes:

1. pielieto jaunākās pieejas vadības procesos, lai veiktu augsti kvalificētas profesionālas funkcijas, patstāvīgi meklējot un iegūstot nepieciešamās papildu zināšanas un prasmes;
2. argumentē, skaidrojot vai apspriežot konkrētās zinātnes vai profesionālās jomas sarežģītos vai sistēmiskos aspektus gan speciālistiem, gan nespeciālistiem, efektīvi sazinoties dažādās sociālas vidēs.

Kompetences:

1. patstāvīgi formulē un kritiski analizē sarežģītas zinātniskās un profesionālās problēmas, izstrādājot novatoriskas profesionālā darba metodes vai problēmu risināšanas stratēģijas, kā arī pieņemot lēmumus;
2. integrē dažādu jomu zināšanas, pielietojot tās jaunos un nepazīstamos apstākļos, veicinot jaunu zināšanu radīšanu;
3. kritiski izvērtē profesionālo atbildību, novērtējot savas profesionālās darbības un zinātnisko pētījumu rezultātu ietekmi uz padotajiem, aizsardzības vidi un sabiedrību.

No studiju programmas mērķa izriet studiju programmas uzdevumi; sasniedzamie studiju programmas rezultāti ir saistīti ar studiju programmas mērķi un uzdevumiem un formulēti atbilstoši profesijas standartam “Vecākais militārais vadītājs” (7.profesionālās kvalifikācijas līmenis, kas atbilst 7.LKI/EKI līmenim), nozares tendencēm un MK noteikumiem Nr.305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu”. Studiju programmas mērķis, uzdevumi un sasniedzamie rezultāti ir savstarpēji saistīti, par ko liecina veiktais studiju kursu kartējums (skatīt 6.pielikumu)

1.2. Studiju programmas izstrādes procesa raksturojums, analizējot programmas izveides procesā izmantotos datus, norādīt studiju programmas izstrādē iesaistītās puses un iesaistes veidus.

Studiju programmas izstrādāšanas process tika veikts saskaņā ar “Augstskolu likumā”. MK noteikumos Nr.305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās

izglītības standartu”, MK noteikumos Nr.795 “Studiju programmas licencēšanas noteikumi”, MK noteikumos Nr.643 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi”, Augstākās izglītības kvalitātes aģentūras “Vadlīnijām studiju programmas raksturojuma izstrādei”, NAA Kvalitātes politiku un “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumā” noteikto par studiju programmu izstrādāšanu.

Izpildot AM Personāla attīstības un izglītības padomes lēmumu atbalstīt 2.cikla profesionālās augstākās izglītības programmas “Militārās vadības procesi” izveidi (03.05.2024. sēdes protokols Nr.PROT-32) un NAA Senāta sēdē nolemto (skatīt pielikumu 12.1.), tika noteikta atbildīgā persona studiju programmas izstrādei, kura veica nepieciešamās darbības programmas apstiprināšanai un sagatavoja licencēšanai nepieciešamos dokumentus. 05.11.2024. ar NBS komandiera pavēli Nr.768 “Par darba grupas izveidošanu” tika apstiprināta darba grupa, kas izskatīja un apsprieda studiju programmas saturu, sniedza priekšlikumus studiju plāna izveidei un izstrādāja uzņemšanas noteikumus. Darba grupā tika pārstāvēti darba devēji (NBS AŠ Personāla departamenta priekšniece, NBS vadības un atbalsta personāla Instruktoru sastāva vadības NBS virsseržants), NAA pārstāvji (NAA prorektors, NAA Militārās vadības studiju nodaļas vadītājs), studējošo pārstāvis (ZS Studentu kājnieku bataljona komandieris). Par studiju programmas izstrādi atbildīgā persona uzrunāja identificētos mācībspēkus, tos informējot par studiju programmas mērķi, uzdevumiem un sasniežamajiem studiju rezultātiem, mācībspēks izstrādāja studiju kursu aprakstus. Studiju programmas izstrādes laikā tika organizētas koordinējošās sanāksmes “Par 2.cikla profesionālās augstākās izglītības programmas praksēm” (03.10.2025. Protokols Nr.45), kurā piedalījās NBS AŠ Personāla departamenta priekšniece, NBS AŠ Operatīvās plānošanas departamenta priekšnieka vietnieks, NBS AŠ Personāla departamenta personāla un organizācijas vadības procesu eksperte), “Par studējošo vietu skaitu 2.cikla profesionālās augstākās izglītības programmā” (17.10.2025. Protokols Nr.47), kurā piedalījās NAA rektors, NAA Studiju prorektors, NBS AŠ Personāla departamenta priekšniece. Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem Nr.643 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumu” 21.punktu, kas nosaka “Augstskolu likuma 55.panta ceturtajā daļā noteikto ekspertīzi akadēmijas studiju programmām veic Nacionālie bruņotie spēki, izvērtējot programmu atbilstību valsts aizsardzības vajadzībām”, ar NBS komandiera 04.02.2026.pavēli Nr.85 tika izveidota Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas otrā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Militārās vadības procesi” ekspertīzes komisija, kura 09.02.2026. sniedza atzinumu Nr.13iekš, ka minētās studiju programmas īstenošana NAA ir atbalstāma un tiek ieteikta virzīšanai uz licencēšanu. Studiju programma tika izskatīta NAA Mācību padomē 25.02.2026. (Protokols Nr.13) un virzīta apstiprināšanai NAA Senātā, kas to apstiprināja 04.03.2026. (Protokola Nr.03/2026). Lai studiju programma atbilstu mūsdienu izglītības tendencēm un aizsardzības nozares specifikai, tika analizēti šādi izglītības jomas un aizsardzības nozares normatīvie akti, vidējā termiņa politikas plānošanas dokumenti: MDL, “Augstskolu likums”, MK noteikumi Nr.305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu”, “Valsts aizsardzības koncepcija”, “Par izglītības pamatnostādņēm 2021.-2027.gadam”, “Latvijas nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam”, “Latvijas ilgtspējības attīstības stratēģija”, “Nākotnes augstskolas 2030. Latvijas augstākās izglītības un augstskolu attīstības nacionālā koncepcija 2021.-2030.gadam”, “Aizsardzības ministrijas, tās padotībā esošo iestāžu, tostarp Nacionālo bruņoto spēku, personāla politika”, kā arī NATO vadlīnijas bruņoto spēku virsnieku profesionālajai izglītībai “Sectoral Qualifications Framework for the Military Officer

Profession” (SQF-MILOF).⁹ Attiecīgi studiju programmas mērķi, sasniedzamie rezultāti un iegūstamās zināšanas, prasmes un kompetences nodrošina atbilstību maģistra līmeņa kvalifikācijai, akadēmiskajai pēctecībai un darba tirgus prasībām. Studiju programma atspoguļo “Izglītības pamatnostādnes 2021.-2027.gadam” un “Nākotnes augstskolas 2030” koncepcijā uzsvērtu pāreju uz kompetenču pieeju, pētniecībā balstītu mācīšanos un mūžizglītības principu ievērošanu. Tāpat studiju programma ir saskaņota ar “Latvijas Nacionālā attīstības plāna” un “Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas” mērķiem, veicinot cilvēkkapitāla attīstību, valsts drošību un sabiedrības noturību ilgtermiņā. Īpaši nozīmīga ir studiju programmas atbilstība NATO SQF-MILOF ietvaram, kas nodrošina starptautisku salīdzināmību un virsnieku profesionālās izaugsmes nepārtrauktību. Pamatojoties uz iepriekš minēto, var apgalvot, ka studiju programma “Militārās vadības procesi” veicina vadības kompetenču attīstību, kā arī stiprina spēju darboties starpdisciplinārā un dinamiskā drošības vidē.

1.3. Novērtēt studiju programmas atbilstību nozares tendencēm Eiropas Savienības valstīs un pasaulē, veikt salīdzinājumu ar vismaz divām tāda paša līmeņa un tādai pašai nozarei atbilstošām Eiropas savienības valstīs atzītu augstskolu/koledžu studiju programmām, norādīt, kāpēc studiju programmas salīdzinājums ir veikts ar attiecīgo augstskolu/koledžu programmām un norādīt galvenos secinājumus.

Šā brīža ģeopolitiskā situācijā militārā drošība un aizsardzība ir viena no galvenajām aktualitātēm pasaulē. Saeimā 05.10.2023. apstiprinātajā “Valsts aizsardzības koncepcijā”¹⁰ raksturoti gan drošības vides globālie procesi, gan Krievijas radītie draudi, kā arī noteikts, ka Latvijas valsts aizsardzības pamatuzdevums ir aizsargāt Latvijas valsts teritoriju un visus iedzīvotājus, kas ir arī NBS uzdevums. Līdz ar to NBS attīsta savas spējas, kas cieši saistītas arī ar profesionāli sagatavotiem karavīriem. Papildu tam, mūsdienu drošības vide raksturojas ar strauju tehnoloģisko attīstību, daudzlīmeņu hibrīdu draudu pieaugumu, globalizācijas un reģionālās savstarpējās atkarības pastiprināšanos, kā arī pieaugošu vajadzību pēc efektīvas vadības militārajā sektorā. Studiju programma “Militārās vadības procesi” ieņem svarīgu lomu, sagatavojot augsta līmeņa vadītājus, kas spēj analizēt, plānot un vadīt procesus un pielāgoties nozares attīstības tendencēm gan Eiropas Savienībā, gan starptautiskajā līmenī. Jau 2010.gada “Eiropas militārās augstākās izglītības inventarizācijas ziņojumā” (*The European Military Higher Education Stocktaking Report*)¹¹ tiek uzsvērtā doma, ka mūsdienās klasiskais militārpersonas tēls mainās uz vadītāja tēlu, jo to pierāda mūsdienu apstākļi, kur militārpersonu sociālās mijiedarbības loma ir nenoliedzami pieaugusi, kas pieprasa attiecīgas vadītājam nepieciešamas zināšanas, prasmes un kompetences. Mūsdienu konflikti neaprobežojas ar tradicionālo militāro spēku pielietojumu, tāpēc vadītājiem nepieciešamas plašas starpdisciplināras zināšanas – no sociālajām zinātnēm līdz mediju pratībai, attiecīgi tādos studijuursos kā “Kiberdrošības pārvaldība”, “Inovācijas un militārās tehnoloģijas”, “Informācijas karš un medijpratība”, “Kiberpsiholoģija un sabiedrība”, “Globālās drošības pārvaldības politiskie un stratēģiskie aspekti” u.c., studējošie apgūst aktuālākās nozares tendences. Gan ES, gan NATO dalībvalstis uzsver spēju sadarboties interoperabilitātes un kopēju

⁹ SQF-MILOF <https://esdc.europa.eu/documentation/the-sectoral-qualifications-framework-for-the-military-officer-profession-sqf-milof-package/>

¹⁰ “Valsts aizsardzības koncepcija”, apstiprināta Saeimā 05.10.2023.

¹¹ *The European Military Higher Education Stocktaking Report*, Sylvain Paile, May 2010 <https://orbi.uliege.be/bitstream/2268/66330/1/EMHE%202010.pdf?ref=stratagem.no>

standartu kontekstā, attiecīgi efektīva militārā vadība prasa izpratni par ētisko un tiesisko ietvaru, stratēģisko un politisko komunikāciju, krīžu un pārmaiņu vadību u.c.

Virsnieku, instruktoru un aizsardzības struktūrās strādājošo izglītošana militārajās augstskolās ir katras NATO dalībvalsts individuāla atbildība, lai gan daudz tiek darīts, lai veicinātu militāro augstskolu un koledžu sadarbību, tādējādi uzlabojot augstākās izglītības ieguves kvalitāti militārajā jomā. Piemēram, ir nodibināta Eiropas drošības un aizsardzības koledža (EDAK) (*European Security and Defence College* https://www.esdc.europa.eu/index_en), kas ir autonoma ES iestāde, kas nodrošina izglītību un apmācību kopējās drošības un aizsardzības jomā, nodrošinot, ka civilpersonas, diplomāti, policija un militārpersonas ir gatavas efektīvi adaptēties un stāties pretim eksistējošiem un iespējamiem drošības apdraudējumiem. Nozīmīgs skaits ES universitāšu, militāro akadēmiju un aizsardzības ministriju pievienojušās EDAK kā biedri, lai dalītos ar ekspertīzi, veidotu standartizētu, kvalitatīvu apmācību aizsardzības jomā, tajā skaitā Helmūta-Šmita universitāte (*Helmut Schmidt Universität*, Hamburga, Vācija) <https://www.hsu-hh.de/en/>, un Igaunijas militārā akadēmija (*Kaitseväe Akadeemia*, Tartu, Igaunija) <https://kvak.ee/magistrioep/> – augstskolas, kuru maģistra līmeņa studiju programmas tika salīdzinātas ar NAA 2.cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmu “Militārās vadības procesi”. Minētās augstskolas izvēlētas salīdzināšanai ne tikai iepriekš minētā iemesla dēļ, bet arī pamatojoties uz līdzšinējo veiksmīgo sadarbību starp šīm augstskolām, NAA un NBS, piemēram, vairāki virsnieki absolvējuši Helmūta-Šmita universitātes maģistra līmeņa programmu, kā arī vecākā virsnieka sagatavošanas kursu, savukārt, ar Igaunijas militāro akadēmiju (IMA) ik gadu tiek parakstīts divpusējās sadarbības plāns (*Joint Activities Plan for Academic Year 0000/0000*), kura ietvaros gan NAA, gan IMA kadeti un docētāji piedalās dažādās abu akadēmiju organizētās aktivitātēs, piemēram, kopīgas taktiskās mācības, zinātniskās konferences, vasaras lauku nometne, studentu pašpārvaldes sanāksme u.c. Papildu iepriekš minētajam, IMA maģistrantūras studenti (Jūras spēkos dienotie) katru gadu studē Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas organizētajā kvalifikācijas kursā NICSC (*Naval Intermediate Command and Staff Course*).

Salīdzinot iepriekš minēto augstskolu studiju programmas (skatīt 1.pielikumu), var secināt, ka tām ir līdzīgi militārās un valsts aizsardzības aspekti, bet programmām ir atšķirīgs apjoms. NAA studiju programma “Militārās vadības procesi” ir visapjomīgākā, atkarībā no studējošā iepriekšējās izglītības, kas ļauj nodrošināt gan plašu teorētisko bāzi, gan padziļinātas profesionālās kompetences militārajā vadībā. Pretēji tam, Helmūta-Šmita universitātes programmu veido 60 KP, kas ir būtiski mazāks studiju apjoms, bet izpētot konkrētās studiju programmas saturu, tas norāda uz koncentrētu, teorētiski orientētu modeli. Igaunijas Militārās akadēmijas programmas apjoms ir līdzīgs NAA studiju programmas apjomam (90KP), tomēr tās saturs ir vairāk vērsts uz operacionālajām un taktiskajām prasmēm, nevis stratēģisko vadību un starpdisciplināru pieeju, kā tas ir NAA studiju programmas gadījumā, taču visās studiju programmās ietverti tādi aspekti kā militārā līderība, stratēģiskā un operacionālā domāšana, lēmumu pieņemšana, ētika un atbildība. Analizējot minēto studiju programmu saturu, nākas secināt, ka NAA programmas saturs apvieno vadības un līderības komponentes (“Projektu vadība”, “Stratēģiskā komunikācija”, “Līderības stratēģija un taktika”), drošības un militārās politikas kursus (“Globālās drošības pārvaldība”, “Militārā politika un diplomātija”, “Militārā plānošana”), tehnoloģiski un informatīvi orientētus studiju kursus (“Kiberdrošības pārvaldība”, “Inovācijas un militārās tehnoloģijas”, “Informācijas karš”), kas akcentē militārās vadības procesu analītisko, organizatorisko un praktisko pārvaldību. Savukārt Helmūta –Šmita universitātes studiju programmas centrālā ass ir akadēmiski teorētiska līderības un

drošības analīze, uzsverot sociālo zinātņu perspektīvu (“Līderība no zinātniskā skatījuma”, “Stratēģija”, “Križu un konfliktu analīze”, “Vācijas drošības politika”), un tā izceļas ar pētnieciski teorētisku fokusu, apvienojot līderības, stratēģijas un starptautiskās drošības studijas no zinātniskas perspektīvas. Igaunijas Militārās akadēmijas studiju programma orientēta galvenokārt uz praktisku pieeju un operacionālo sagatavotību, piedāvājot specializāciju sauszemes, jūras vai gaisa spēkos. Tā koncentrējas uz vienību komandēšanu, taktisko lēmumu pieņemšanu, militārās mākslas vēsturi, nacionālās aizsardzības plānošanu. Šī programma sniedz izteikti praktiskas militārās kompetences, taču mazāk orientējas uz vadītajam nepieciešamajām kompetencēm. Analizējot teorijas un prakses integrāciju studiju programmu kontekstā, jāuzsver, ka NAA studiju programma nodrošina augstu teorijas un prakses integrāciju, piemēram, prakse līdz 39 KP, militāro vienību uzdevumu izpildes organizācijas studiju kursi, mācību un vadības procesu simulācijas un nozīmīgs kredītpunktu skaits (30) veltīts maģistra darba izstrādei, kas liecina par uzsvaru uz pētniecības nozīmību studiju laikā. Helmūta-Šmita universitātē realizētā maģistra līmeņa studiju programma koncentrējas uz teorētisku refleksiju un zinātnisku diskusiju, bet satur minimālu praktiskās vadības treniņu. Tās stiprā puse ir akadēmiskā analīze, tomēr trūkst tiešas militārās vadības un organizatorisko procesu prakses. Igaunijas Militārās akadēmijas realizētā studiju programma piedāvā plašu praktisko vadības saturu, bet pētniecībai atvēlītais apjoms ir uz pusi mazāks (15 KP).

Katra studiju programma ietver gan vienus, gan unikālus elementus, kas atspoguļo tās valsts aizsardzības tradīcijas, militārās izglītības modeli un stratēģiskās prioritātes, un pilnībā atbilst NATO un ES militārās vadības prasībām.

1.4. Studiju programmas attīstības perspektīvu raksturojums un analīze, norādot pamatojuma avotus.

Studiju programma “Militārās vadības procesi” perspektīvā nodrošina attiecīgajai profesijai sagatavotu darbinieku, kā arī attīsta personības izaugsmi un rada motivāciju tālākizglītībai, kas atbilst mūsdienu tendencēm mūžizglītības jomā. Kā arī, ņemot vērā NBS plānoto personālsastāva pieaugumu, būs nepieciešamība pēc lielāka skaita dažāda līmeņa vadītājiem, kuri varēs apgūt nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences 2.cikla profesionālajā augstākās izglītības studiju programmā “Militārās vadības procesi”. Īstenojot studiju programmas kvalitātes uzraudzības procesu, studiju programmas saturā iespējams iekļaut aktuālās tendences gan aizsardzības, gan izglītības nozarē, tādējādi nodrošinot mūsdienīgu izglītības procesu un valsts aizsardzībai un drošībai atbilstošas zināšanas, prasmes un kompetences, kas nepieciešamas ne tikai dienesta pienākumu veikšanai NBS, valsts pārvaldes institūcijās un starptautiskajās drošības institūcijās, bet arī veicina konkurētspēju darba tirgū. Studiju programma ir stratēģiski nozīmīga profesionālās augstākās izglītības programma, kas atbilst Latvijas valsts aizsardzības sistēmas ilgtermiņa attīstības vajadzību atbalstīšanai. Piemēram, “Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam” uzsver, ka mūsdienu mainīgā sociālekonomiskā vide un darba tirgus rada nepieciešamību regulāri apgūt jaunas zināšanas un prasmes, kā arī uzlabot jau esošās.¹² Sekojot “Izglītības pamatnostādnes 2021.-2027. Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai”¹³ virsmērķim “... nodrošināt kvalitatīvas izglītības iespējas visiem Latvijas iedzīvotājiem, lai veicinātu viņu potenciāla attīstību un īstenošanu mūža garumā un lai veidotu viņu spēju mainīties un atbildīgi vadīt pastāvīgas pārmaiņas

¹² Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam, 39.lpp.

¹³ Izglītības pamatnostādnes 2021.-2027. Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai, 6.lpp

sabiedrībā un tautsaimniecībā...”¹⁴, arī “Aizsardzības ministrijas, tās padotībā esošo iestāžu, tostarp Nacionālo bruņoto spēku, personāla politikā” noteikts, ka: “Personāla apmācība ir viena no galvenajām personāla attīstības funkcijām”¹⁵ 2.cikla profesionālā augstākās izglītības studiju programma “Militārās vadības procesi” atspoguļo iepriekš minētajos dokumentos norādītos aspektus. Studiju programmas attīstības potenciāls balstās uz tās starpdisciplināro un uz nākotni vērsto saturu, jo programmā ietvertie studiju kursi nodrošina līdzsvaru starp militāro vadību un plānošanu (“Militārā plānošana un lēmumu pieņemšana”, “Militāro vienību uzdevumu izpildes organizācija I un II”), stratēģisko domāšanu un līderību (“Līderība: stratēģija un taktika”, “Globālās drošības pārvaldības politiskie un stratēģiskie aspekti”), resursu un personāla vadību (“Cilvēkresursu pārvaldības procesi”, “Personāla resurss valsts aizsardzības jomā”), mūsdienu drošības izaicinājumiem (“Kiberdrošības pārvaldība”, “Informācijas karš un medijpratība”, “Inovācijas un militārās tehnoloģijas”). Būtiska attīstības perspektīva ir ierobežotās izvēles kursu kopums, kas ļauj elastīgi reaģēt uz drošības vides izmaiņām, piemēram, militārās diplomātijas pieaugošo nozīmi, Eiropas drošības arhitektūras dinamiku u.c. Studiju programmas turpmākā attīstība ir cieši saistāma ar starptautiskās sadarbības paplašināšanu NATO un ES izglītības un apmācības kontekstā, piemēram, starptautiskā kvalifikāciju ietvarstruktūra virsnieka profesijai, virsnieka nākotnes kompetencēm, kas noteiktas “Sectoral Qualifications Framework for the Military Officer”¹⁶, - iekļaujoša platforma, kas palīdz dalībvalstīm attīstīt un klasificēt militārās kvalifikācijas, kurām pašlaik ir rekomendējošs raksturs iekļaušanai apmācību sistēmās militārajās struktūrās, bet kuras balstās uz EKI, tādējādi standartizētas un studiju programmas “Militārās vadības procesi” kontekstā, inkorporētas programmas saturā. Tāpat arī studiju programmas turpmākā attīstība saistās ar digitālo un datu pārvaldības kompetenču stiprināšanu, aizsardzības nozares sasaisti ar ekonomiku un projektu vadību, veicinot efektīvu resursu izmantošanu un inovāciju pārnesei.

II. Resursi un nodrošinājums

2.1. Studiju programmas īstenošanai nepieciešamās studiju bāzes novērtēšana, ietverot informāciju par studiju programmas īstenošanā iesaistītajām struktūrvienībām un palīgpersonālu, norādot to uzdevumus studiju programmas īstenošanā.

Studiju programmas īstenošanai NAA ir atbilstoši infrastruktūras resursi – mācību ēkas, dienesta viesnīca, Labklājības centrs, ēdnīca, bibliotēka.

NAA infrastruktūra (mācību, administratīvās un nodrošinājuma ēkas un telpas) atrodas Rīgā, Ezermalas ielā 8B, vienā teritorijā ar Militāro policiju un Nodrošinājuma pavēlniecības Medicīnas nodrošinājuma centru. Vienā ēkā ar NAA ir izvietots arī MVP štābs, NBS Sakaru skola un NBS Valodu skola. NAA teritoriju apsargā Zemessardzes vienību zemessargi, ievērojot militārās procedūras un nodrošinot personāla, apmeklētāju un autotransporta caurlaižu režīmu. NAA 1. mācību korpusu apsargā MVP diennakts norīkojums un kadeti. Šajā pašā teritorijā atrodas Valsts policijas koledža un citas Iekšlietu ministrijas struktūrvienības, taču Iekšlietu ministrijas

¹⁴ Turpat

¹⁵ “Aizsardzības ministrijas, tās padotībā esošo iestāžu, tostarp Nacionālo bruņoto spēku, personāla politika”. Apstiprināta ar aizsardzības ministra 06.11.1012.pavēli Nr.185, 21.lpp.

¹⁶ “Sectoral Qualifications Framework for the Military Officer”

<https://esdc.europa.eu/documentation/the-sectoral-qualifications-framework-for-the-military-officer-profession-sqf-milof-package/>

personāls un apmeklētāji izmanto citu kontroles caurlaides punktu ar savu caurlaižu režīmu. Teritorijā arī atrodas Valsts aizsardzības militāro objektu un iepirkuma centra Apsaimniekošanas departamenta 8.Reģionālās pārvaldes iecirknis, kura darbinieku pienākums ir nodrošināt Aizsardzības ministrijas infrastruktūras apsaimniekošanas un attīstības pasākumu izpildi.

NAA 1. mācību korpusā visas auditorijas (no 20 līdz 40 sēdvietas) ir aprīkotas ar datoriem, projektoriem, ekrāniem, audio aparāturu un tāfelēm, lai docētāji spētu izmantot dažādas mācību metodes. NAA lielā zālē (ar 262 sēdvietām), plenārsēžu zālē (ar 60 sēdvietām) tiek rīkoti akadēmijas absolventu izlaidumi un citi formāli pasākumi. Studiju telpas ir izvietotas 15 auditorijās, kas paredzētas 30–40 studējošo skaitam, 14 sindikātu jeb grupu darba telpas, kas paredzētas 10–15 studējošo vietām, kā arī viena datorklase. Visas auditorijas ir materiāli tehniski nodrošinātas, lai docētāji spētu izmantot dažādas mācību metodes. Četrās auditorijās ir uzstādītas interaktīvas tāfeles, kas palīdz izmantot mūsdienu tehniskos risinājumus nodarbību vadīšanā. Nepieciešamības gadījumā iespējams izmantots arī Valodu skolas un Sakaru skolas auditorijas un datorklases. E- studiju atbalsta nodaļā ir aprīkojums filmēšanas un fotografēšanas vajadzībām. Studiju vajadzībām ir pieejamas arī MVP apakšvienību auditorijas, piemēram, svešvalodu, sakaru un informātikas studiju kursi notiek NBS Valodu skolā un NBS Sakaru skolā. Svinīgu un oficiālu pasākumu organizēšanai ir paredzētas divas lielās zāles: Aktu zāle Labklājības centrā un R. Klinsona zāle (220 sēdvietas) NAA. Pirmā un otrā stāva auditorijas ir savienotas vienotā informācijas tīklā, tādējādi, dodot iespēju glabāt mācību materiālus un citu informāciju uz NAA servera.

NAA 1. mācību korpusā ir izvietota akadēmijas virtuve un ēdamtelpa (50 sēdvietas), ko var izmantot NAA un MVPŠ vajadzībām, kā arī komersanta kafējnīca (40 sēdvietas). Šajā pašā ēkā ir izvietots arhīvs, divi dokumentu pavairošanas biroji, vairākas bruņojuma un MTL noliktavas.

NAA teritorijā studējošo izmitināšanai ir pieejama NAA dienesta viesnīca, kurā var izmitināt 410 studējošos un kursu klausītājus. 2026.gada nogalē plānots pabeigt nepieciešamos celtniecības darbus un nodot ekspluatācijā NAA 2.mācību korpusu, kurā atradīsies administrācijas darba kabineti, amfiteātris ar ietilpību 80 cilvēkiem, 3 semināra telpas ar ietilpību 10 cilvēki katrā, mācību auditorija ar ietilpību 40 cilvēki. Ēkas 3. un 4.stāvs paredzēts studējošo izmitināšanai (2 cilvēki katra istabā).

2022. gadā tika atvērta NAA Labklājības centrs, kur atrodas NAA bibliotēka, dienas un diennakts lasītavas, ēdnīca (200 sēdvietas), pārtikas uzglabāšanas un sagatavošanas telpas, aktu zāle (300 sēdvietas), kadetu pašpārvaldes (Krīvu padomes) telpas, Kadetu klubs, kapela un fizioterapijas kabinets.

Tuvākajos gados NAA infrastruktūras renovācijai tiks piešķirti papildus finanšu līdzekļi. Tiks veikta Kontrolpunkta (caurlaides) ēkas renovācija, NAA lielās auditorijas (120 sēdvietas) un NBS muzeja ekspozīcijas telpu iekārtošana, kā arī autotransporta novietņu un MTL noliktavu uzlabošana.

Studiju programma tiek īstenota NAA, prakses īstenošana notiek sadarbībā ar NBS vienībām. Studiju programmas īstenošanā iesaistīto struktūrvienību uzdevumi norādīti 2.tabulā.

NAA struktūrvienības un to uzdevumi	
NAA struktūrvienība	Uzdevumi
Studiju un metodiskā atbalsta nodaļa	Nodaļa sastāv no vadītāja, studiju programmu direktoriem un metodiķiem. Nodaļa galvenie uzdevumi ir šādi: nodrošināt nepārtrauktu un kvalitatīvu studiju procesu atbilstoši programmu studiju plāniem, augstākās izglītības un profesiju standartiem; nodrošināt ar studiju procesu

	saistīto iekšējo normatīvo aktu izstrādi un apriti pamatojoties uz NAA darba organizācijas kārtību; organizēt studiju virziena akreditācijas un studiju programmu licencēšanas procesu; gatavot studiju programmu pašvērtējuma ziņojumus; veikt studiju rezultātu uzskaiti, analīzi, kā arī izglītības dokumentu sagatavošanu un uzskaiti; nodrošināt valsts pārbaudījumu komisiju izveidi un to darba organizāciju; organizēt noslēguma darbu tēmu apkopojumu, darba vadītāju un recenzentu norīkošanu; gatavot dokumentāciju par grāda un /vai kvalifikācijas piešķiršanu; nodrošināt studējošo lietu uzturēšanu un nodošanu arhīvā saskaņā ar normatīvajiem aktiem; sadarboties ar docētājiem studiju kursu aprakstu un studiju procesa pilnveidē atbilstoši jaunākajām zinātniskajām atziņām, izglītību regulējošiem normatīvajiem aktiem, studējošo, mācībspēku, darba devēju aptaujās saņemtās informācijas izvērtējumu; izskatīt iesniegtos dokumentus par iepriekšējā izglītībā vai profesionālajā pieredzē sasniegtajiem studiju rezultātiem, veikt pielīdzināšanu esošajām studiju programmām un sagatavot atzīšanas lēmumus; veikt studiju programmu izmaksu aprēķinus; piedalīties studiju programmu realizācijas iepirkumu procesā; uzturēt un ievadīt nepieciešamo informāciju datu bāzē LAIS; sagatavot statistikas pārskatus Centrālajai statistikas pārvaldei; ievadīt studējošo un akadēmiskā personāla datus Valsts izglītības informatīvajā sistēmā (VIIS); veikt aptaujas atbilstoši Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas nolikumam; sagatavot kvalitātes ziņojumus atbilstoši Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas nolikumam; piedalīties rekrutēšanas, atlases un uzņemšanas procesos; sniegt priekšlikumus par NAA gada galveno pasākumu plāna izstrādi un finanšu plānojumu, kas attiecas uz NAA studiju un metodiskā atbalsta nodaļas pārraudzībā esošajām realizētajām studiju programmām; sniegt atzinumu par ārējo normatīvo aktu (projektu) ietekmi uz NAA darbību; sadarboties ar NAA struktūrvienībām studiju procesa pilnveidei; sniegt atbalstu studējošajiem problēmsituāciju risināšanā.
Vispārējo priekšmetu studiju nodaļa	Nodrošina nepārtrauktu un kvalitatīvu studiju un mācību īstenošanu atbilstoši NAA Administrācijas pārvaldes Mācību daļas studiju programmu plāniem; nodrošina administratīvo dokumentu izstrādi un apriti pamatojoties uz NAA darba organizācijas kārtību un iekšējiem normatīvajiem aktiem; sniedz priekšlikumus par NAA gada galveno pasākumu plāna izstrādi un finanšu plānojumu, kas attiecas uz nodaļas realizētajiem studiju kursiem un personāla kvalifikācijas uzturēšanu; plāno un nodrošina civilo docētāju piesaisti vispārizglītojošo studiju kursu docēšanai studiju virziena "Militārā

	aizsardzība” studiju programmās, kā arī personāla kvalifikācijas paaugstināšanas kursus; plāno un organizē seminārus un konferences militārās vadības jomā; nodrošina docētāju darba slodzes un darba izpildes kvalitāti atbilstoši darba līgumiem un NAA kvalitātes politikas prasībām; aktualizē nodaļas atbildības jomā esošo studiju kursu saturu, lai tas atbilstu studiju programmu attīstības plānam; izstrādā mācību materiālus, kas iekļauti ILIAS platformā; sniedz atbalstu un pārrauga studējošo pētniecisko darbību; pielieto studentcentrētu pieeju, izmantojot inovatīvas un modernas studiju metodes; veic zinātniski pētniecisko darbību savas kompetences ietvaros, īsteno studiju programmu svešvalodu studiju kursus un nodrošina kvalitatīvu mācību norisi.
Mācību daļa	Sagatavo nodarbību sarakstus, sadarbojoties ar studiju programmas direktoru, sagatavo pavēles par studējošo imatrikulāciju, eksmatrikulāciju un studiju pārtraukumu piešķiršanu, nepieciešamo dokumentāciju prakses vietu nodrošināšanai. Veic mācību rezultātu uzskaiti, analīzi un izglītības dokumentu sagatavošanu un uzskaiti. Koordinē akadēmiskā personāla slodžu plānošanu, uzskaiti un kontroli. Organizē atlases procesu studiju programmai, svinīgo un kultūras pasākumu norisi, informācijas atspoguļošanu NAA tīmekļa vietnē, sociālajos kontos un citur par studiju programmu, Mācību padomes sēdes, sadarbību ar NBS vienībām. Nodrošina studējošo dokumentācijas datus bāzes uzturēšanu, ievada nepieciešamo informāciju LUIS un Valsts izglītības informatīvajā sistēmā. Veic aptaujas saskaņā ar “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Iekšējās kvalitātes nodrošināšanas nolikumu”. Nodrošina studiju programmas realizācijai nepieciešamo materiāltehnisko nodrošinājumu. Sniedz atbalstu saistībā ar informācijas tehnoloģiju jautājumiem (internets, datortehnika, serveru darbība u.c).
E-studiju atbalsta nodaļa	Sadarbībā ar Mācību vadības pavēlniecības štābu veic e-studiju procesa vadošo dokumentu izstrādi; izstrādā un uztur vadlīnijas, instrukcijas un pamācības digitālā satura izveidei un lietošanai; plāno, organizē un veic e-studiju kursu un to materiālu izstrādi, piesaistot atbilstošo jomu speciālistus; veicina e-studiju vides attīstību un digitālo rīku izmantošanu studiju un apmācību procesā; sniedz tehnisko un metodisko atbalstu digitālo mācību materiālu izstrādes procesā; administrē e-studiju platformu un pārrauga digitālā satura atbilstību normatīvajiem aktiem, aktuālajām digitalizācijas tendencēm; attīsta un pilnveido NAA elektronisko mācību materiālu krātuvi e-studiju platformā e-studiju, klātienē un neklātienē studiju kursu atbalstam, veicina tās izmantošanu NAA un NBS

	vienībās; sniedz atbalstu digitalizētās informācijas lietotājiem; nodrošina personāla apmācību e-vides un jaunāko digitālo rīku izmantošanā studiju un apmācību procesā; sadarbojas ar NAA struktūrvienībām studiju procesa pilnveidei; testē un ievieš jaunus digitālos risinājumus un rīkus mācību procesa uzlabošanai.
Bibliotēka	Veido bibliotēkas krājumu atbilstoši NAA studiju un zinātniskā darba virzieniem; uzkrāj, sistematizē, katalogizē, bibliogrāfiski apstrādā un saglabā iespieddarbus, elektroniskās publikācijas un citus dokumentus; rūpējas par nepieciešamo elektronisko datubāzu abonēšanu; veic lasītāju bibliotekāro, bibliogrāfisko un informacionālo apkalpošanu, veicina informācijpratību; veido Bibliotēkas elektronisko katalogu; pēta un analizē lasītāju pieprasījumus, vērtē to nozīmi krājuma komplektēšanā; analizē un pilnveido Bibliotēkas darba metodes, veicina jaunu, progresīvu informācijas tehnoloģiju ieviešanu; veic Starpbibliotēku abonementa funkcijas; koordinē savu darbību ar citām akadēmiskajām bibliotēkām un informācijas institūcijām; veic bibliotēkas darba procesus atbilstoši VSIA „Latvijas standarts” izstrādāto bibliotēku darba nacionālo standartu prasībām.
Drošības pētniecības un inovāciju centrs (DPIC)	Veic pētījumus NAA un Aizsardzības ministrijas profilam atbilstošās jomās; piedalās valsts un starptautiskos pētījumu projektos un programmās; sniedz pētnieciskos un konsultatīvos pakalpojumus; organizē zinātniskās konferences, seminārus un lekcijas; publicē pētījumu rezultātus un citus informatīvos materiālus; piedalās NAA studiju programmu realizācijā un pilnveidošanā; katru gadu sagatavo un ievada Nacionālajā zinātniskās darbības informācijas sistēmā pārskatu par zinātnisko darbību, ietverot ziņas par DPIC darbības mērķiem un rezultātiem, kā arī piešķirtajiem valsts budžeta līdzekļiem un to izlietojumu.
Mācību padome	Izskata un apstiprina studiju kursu aprakstus, prakses plānu, metodiskos norādījumus kvalifikācijas darba izstrādāšanai un aizstāvēšanai, kvalifikācijas darbu tēmas, izmaiņas studiju programmā, plānoto personālu studiju kursu docēšanai, kvalifikācijas darbu vadīšanai un recenzēšanai, studiju programmas direktora iesniegto ikgadējo kvalitātes ziņojumu par studiju programmu. Izskata un iesaka NAA rektoram apstiprināšanai Valsts noslēguma pārbaudījumu komisijas locekļu sarakstu (projektu). Izskata jautājumus par studējošo imatrikulāciju studiju programmā un eksmatrikulēšanu no studiju programmas, studiju pārtraukuma piešķiršanu, studējošo sekmību. Apstiprina kvalifikācijas piešķiršanu studējošajiem.

Senāts	Apstiprina ar mācību un studiju procesu saistītus nolikumus, Uzņemšanas noteikumus katram akadēmiskajam gadam. Ievēlē civilos darbiniekus akadēmiskajos amatos.
--------	---

2.tabula. Studiju programmas īstenošanā iesaistītās struktūrvienības un to uzdevumi.

2.2. Informatīvās un metodiskās bāzes novērtējums, t.sk. izmantošana studiju procesa nodrošināšanā. Informācija par bibliotēkas un datubāzu resursiem, to pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem, bibliotēkas telpu piemērotību patstāvīgajam darbam un pētniecības darbam, bibliotēkā pieejamo literatūru studiju programmas īstenošanai, informatīvās un metodiskās bāzes atjaunošanas un pilnveidošanas iespējām.

Studiju programmas īstenošanai tiek izmantotas divas platformas – ILIAS un LUIS, kas pēc savām funkcijām papildina viena otru.

ILIAS (vācu Integriertes Lern-, Informations- und Arbeitskooperations-System, angļu “Integrated Learning, Information and Work Cooperation System”) ir Vācijā izstrādāta un uzturēta elektroniskās tālmācības platforma, ko plaši izmanto Vācijas u.c. valstu universitātes, kā arī valsts pārvaldes iestādes un komerciālās organizācijas savu darbinieku apmācībai. Platforma tiek izmantota NATO valstu bruņotajos spēkos. ILIAS ir bezmaksas atvērtā koda programma, tās izmantošanai studējošajiem, mācībspēkam tiek izveidoti lietotāja konti. Lai izmantotu ILIAS, nepieciešams interneta pieslēgums. ILIAS funkcijas nodrošina elektroniskās mācību vides izveidi studiju programmas studiju procesa īstenošanai – mācību materiāla ievietošanu dažādos formātos (tekstuāli materiāli, prezentācijas, audio un video faili, saites uz ārējiem un iekšējiem (ILIAS) resursiem), mācību materiālu izveidi (interaktīvi moduļi, blogi, vārdnīcas), testa jautājumu krātuvju sagatavošanu, testu, aptauju un uzdevumu sagatavošanu un izpildi. Saziņai starp mācībspēku un studējošo iespējams izmantot ILIAS iekšējo elektronisko pastu un forumu. Saskaņā ar NAA prorektora 02.08.2023. rīkojumu “Par mācību uzskates materiālu ievietošanu ILIAS platformā” ILIAS ir noteikta struktūra informācijas izvietojumam: atbilstoši studiju plūsmām un semestriem izveidoti studiju kursi un studiju kursus elektroniskās vides izkārtojumā ir informācija par kursa mērķi un saturu, studiju kursa tēmas un mācību materiāli, testi un uzdevumi, forums saziņai ar mācībspēku. ILIAS pieejami arī metodiskie materiāli gan studējošajiem, gan mācībspēkam, piemēram, metodiskie norādījumi studiju noslēguma darba izstrādei, esejas noformēšanas vadlīnijas, studiju procesu reglamentējošie dokumenti (nolikumi), ILIAS lietošanas instrukcijas, metodiskie norādījumi attālinātā un neklātienē procesa īstenošanai. ILIAS administrē NAA E- studiju atbalsta nodaļa, kas sniedz atbalstu platformas izmantošanā. Studiju procesa kvalitatīvai īstenošanai mācībspēkam un patstāvīgajam personālam ir iespēja apmeklēt ILIAS pamatapmācības kursu par ILIAS platformas funkcijām. ILIAS ir iespējams operatīvi ievietot nepieciešamo informāciju, arī veidojot jaunas, strukturētas sadaļas.

LUIS – administratīvā platforma, kas nodrošina studiju procesa administrāciju. Studējošajiem šajā platformā ir profils, kur atrodama informācija par sekmēm, lekciju saraksts. Administratīvais personāls LUIS veic studiju programmas plāna veidošanu un pārraudzīšanu, studējošo reģistrēšanu studiju kursiem, pārbaudījumu protokolu veidošanu, administratīvo dokumentu (rīkojumi, pavēles), izziņu sagatavošanu, diplomu veidošana. LUIS platformā pieejama mācībspēka kontaktinformācija.

NAA tiek izmantota plaģiātisma un teksta oriģinalitātes sistēma “CAPS”, ko izmanto gan studiju procesa laikā, gan pārbaudot kvalifikācijas darbu.

Studējošajiem un mācībspēkam ir iespēja izmantot NAA bibliotēku, kas ir akreditēta vietējas nozīmes bibliotēka un ir Latvijas Akadēmisko bibliotēku asociācijas biedre. Bibliotēkas darbības mērķis ir sekmēt NAA uzdevumu izpildi, nodrošināt studiju procesam, akadēmiskajai darbībai un zinātniskās pētniecības darbam nepieciešamos informācijas resursus un pakalpojumus. NAA bibliotēka atrodas atsevišķā ēkā ar labiekārtotām un mūsdienīgām telpām. Bibliotēkas struktūru veido:

1. abonements (ietver mācību, nozaru un daiļliteratūras krājumu). Studiju programmas īstenošanai pieejami izdevumi gan latviešu, gan svešvalodā šādās nozarēs – militārā zinātne, militārā tehnika, vadībsinātnes (personāla vadība, līderība), psiholoģija, pedagoģija, tiesību zinātnes (juridiskā literatūra), dabaszinātnes, eksaktās zinātnes (augstākā matemātika, fizika, ķīmija), medicīna, pirmā palīdzība, pētnieciskā literatūra, vēsture, valodniecība, sports. Bibliotēkas krājums uz 01.01.2026. ir 42 999 eksemplāru, ieskaitot periodiskos izdevumus;
2. lasītavas (Klasiskā lasītava, Klusā lasītava, Zinātnieku lasītava un Diennakts lasītava). Lasītavas piemērotas patstāvīgam studiju un pētniecības darbam, piemēram, Klusajā lasītavā ir individuālās darba vietas, visās lasītavās pieejams arī bezvadu internets. Diennakts lasītava ir atvērta 24 stundas diennaktī 7 dienas nedēļā un aprīkota ar datoriem, printeri, internetu.
3. depozitārijs (retāk izmantojamās un rezerves eksemplāru literatūras krātuve).

Bibliotēkā pieejami gan izdevumi tradicionālajā formātā (drukātie), gan tiešsaistes datubāzes. Darbojas arī Starpbibliotēku abonements (SBA). Bibliotēka izmanto Bibliotēku informācijas sistēmu “Alise” kopš 1999.gada.

Bibliotēka 2026.gadā abonē šādas datu bāzes: Letonika, Nozare.lv, Lursoft, EBSCO Nacionālā pakete, kas sastāv no vairākām pilnu tekstu un apskatu datubāzēm, EBSCO “Military&Government Collection”, EBSCO “E-books”, Taylor and Francis “Military & Strategic Studies”, SIPRI Yearbook Online, EastView (Military Thought, International Affairs), kā arī, ir iespēja izmantot Latvijas Republikas Izglītības ministrijas piešķirtās zinātniskās citējamības datu bāzes: Scopus un Web of Science. Piekļuve abonētajām datu bāzēm tiek nodrošināta ar NAA datoriem (pēc IP adreses) un ILIAS Library, NAA informācijas platforma (no jebkura interneta pieslēguma jebkurā laikā, ieeja ar personīgajām parolēm) → <https://adl.naa.mil.lv/> vai bibliotēkas lasītavas telpās. Krājuma komplektēšana notiek sadarbībā ar mācībspēku un zinātniekiem, kā arī pēc bibliotēkas vadītāja profesionālās pieredzes atbilstoši NAA studiju virzienam un interesēm. Arī lietotājiem ir iespēja ierosināt interesējošo izdevumu iegādi, kas bibliotēkā būtu nepieciešams mācībām vai redzesloka paplašināšanai. Krājuma komplektēšana notiek regulāri. Krājuma komplektēšana notiek regulāri vairākas reizes gadā. Grāmatas un citi nepieciešamie materiāli tiek iepirkti gan Latvijā, gan ārzemēs. Iegāde notiek atbilstoši piešķirtajiem finanšu līdzekļiem. 2026.gadā bibliotēkai grāmatu iegādei piešķirtā summa 7000 EUR, periodisko izdevumu abonēšanai 3600 EUR. NAA pētniekiem zinātniskās literatūras iegādei ir atsevišķs budžets 3000 EUR, grāmatas iegādājas bibliotēka un tās pieejamas bibliotēkas Zinātnieku lasītavā un tiek atspoguļotas bibliotēkas elektroniskajā katalogā. Kopējā grāmatu iegādes summa 2026.gadā ir 10 000 EUR, bet datubāzu abonēšanai 2027.gadam piešķirtā summa ir 32 270 EUR. Visi pieejamie pakalpojumi bibliotēkā ir bez maksas. Bibliotēka ir pieejama lietotājiem ar kustību traucējumiem, tā atrodas divos stāvos, ēkā ir lifts, kā arī pie ārdurvīm nodrošināta speciāla uzbrauktuve ērtībai. Pie ārdurvīm ir velo novietne. Bibliotēkas darbinieki piedāvā studējošajiem un mācībspēkam apmācības darbam ar

elektroniskajiem resursiem, piemēram, datu bāzēm, tādējādi veicinot informācijas pratību un sniedzot zināšanas un prasmes, izmantot elektroniskos resursus. Bibliotēkas informācija ir atspoguļota NAA mājas lapā, portālā ILIAS un interaktīvajā ekrānā bibliotēkas vestibālā. Bibliotēkā regulāri tiek veidotas gan jaunumu, gan tematiskās izstādes.

2.3. Informācija par finansiālo bāzi, kas nepieciešama studiju programmas īstenošanai, raksturot finanšu resursu ieguves avotus un norādīt studiju programmas izmaksu aprēķinu (tajā skaitā, nepieciešamā finansējuma apmērs un nepieciešamais studējošo skaits, lai nodrošinātu kvalitatīvu studiju procesu). Pamatot finansiālās bāzes pietiekamību studiju programmas īstenošanai.

NAA finanšu līdzekļus veido valsts aizsardzībai piešķirtie valsts budžeta līdzekļi. Par mācību izdevumiem uzskatāmi ar izglītības ieguvu tieši saistīto izdevumu kopsumma par visu izglītības ieguves laiku, ko nosaka Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma 28. pants, MK 12.10.2010. noteikumi Nr. 953 "Kārtība, kādā profesionālā dienesta karavīru nosūta uz izglītības iestādi dienesta pienākumu izpildei nepieciešamās izglītības iegūšanai un sedz mācību izdevumus, kā arī šo izdevumu atmaksāšanas kārtība" un AM 05.07.2012. noteikumi Nr.13-NOT "Kārtība, kādā apkopo informāciju par militārās izglītības iestāžu kopējiem uzturēšanas izdevumiem, kā arī aprēķina un apstiprina ar izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu tieši saistītos izdevumus, un noslēdz līgumu par izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu" un MK 07.11.2023. noteikumi Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi".

Studiju programma tiek realizēta no NBS līdzekļiem, nodrošinot nepieciešamos resursus kvalitatīvu studiju nodrošināšanai. NAA ir NBS sastāvdaļa, kurai nav atsevišķa budžeta komunālo pakalpojumu un ēku uzturēšanas izmaksām, visas ar NAA uzturēšanu saistītas izmaksas tiek segtas no NBS budžeta.

Saskaņā ar MK 07.11.2023. noteikumiem Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi" NAA studējošie izglītību iegūst par valsts budžeta līdzekļiem, un ar karavīriem pirms studiju uzsākšanas tiek slēgts līgums par mācībām. Vidējā termiņā tika noteikts, ka studijā programmā ir 35 studējošie (koordinējošā sanāksme 17.10.2024. Protokols Nr.47 NAA, kur piedalījās NAA rektors, prorektors, AŠ Atbalsta grupas un Personāla departamenta priekšniece). Studējošo skaitu katram mācību gadam nosaka NBS komandieris, līdz ar to NAA nav noteikts minimālais studējošo skaits, lai nodrošinātu studiju programmas rentabilitāti.

Saskaņā ar AM noteikumiem Nr.13-NOT "Kārtība, kādā apkopo informāciju par militārās izglītības iestāžu kopējiem uzturēšanas izdevumiem, kā arī aprēķina un apstiprina ar izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu tieši saistītos izdevumus, un noslēdz līgumu par izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu" izdevumus par izglītības iegūšanu veido atlīdzība studiju programmā īstenošanā iesaistītajam mācībspēkam atbilstoši atlīdzībai un slodzei, nodrošinājums (decentralizētas un centralizētas iegādes), līdz ar to studiju programmas:

1. akadēmiskā bakalaura studiju programmu beidzējiem viena KP izmaksas ir 685,77 euro, viena KP izmaksas vienam studējošajam ir 19,59 euro, vienam studējošajam programma izmaksā 2507,96 euro. Studiju programmas izmaksas (skatīt pielikumu 14. 1.);
2. profesionālā bakalaura studiju programmu beidzējiem viena KP izmaksas ir 895,70 euro, viena KP izmaksas vienam studējošajam ir 25,59 euro, vienam studējošajam programma izmaksā 2507,96 euro. Studiju programmas izmaksas (skatīt pielikumu 14.2.).

Studiju programmas īstenošanai ir pietiekami finanšu līdzekļi studiju procesa nodrošināšanai un studiju programmas attīstīšanai.

2.4. Materiāltehniskās bāzes novērtējums, ietverot informāciju par tās pieejamību studējošajiem un mācībspēkiem, kā arī atbilstību studiju programmas specifikai un īstenošanai.

Studiju programmas nodrošināšanai ir atbilstošs informācijas tehnoloģiju un materiālo resursu nodrošinājums – datortehnika, printeri, programmatūra, materiāli tehniskie līdzekļi.

NAA datortehnikas nodrošinājums ir šāds – akadēmiskajam personālam, mācībspēkam, darbiniekiem un studējošajiem ir pieejami 354 stacionārie datori un 53 portatīvie datori. Nepilni 60% no datortehnikas nodrošinājuma ir datori, kuru vecums ir no 5 līdz 10 gadiem un vecāki. 2023. gadā ir uzsākta datoru atjaunošanas iniciatīva, kuras gaitā tiks pilnībā nomainīti 50% no datortehnikas. 2023. gada 3 ceturksnī iegādāti 70 stacionārie un 45 portatīvie datori (42% no kopējā datoru skaita, kas jānomaina). Lai nomainītu visvecāko datoru aprīkojumu, papildu 2024. gadā ieplānoti budžeta līdzekļi jaunu datoru iegādei, kas pakāpeniski nomainīs jau novecojušo aprīkojumu.

Neklāties studiju procesa īstenošanai (elektroniskā mācību vide) tiek izmantots ILIAS, detalizētu informāciju par ILIAS skatīt 2.2.punktā. NAA nodrošina studējošos un mācībspēku ar lietojumprogrammu “Microsoft 365”, ko lietotāji izmanto bez maksas. Katram lietotājam tiek piešķirta licence, kas ļauj instalēt “Microsoft 365” darba stacijā un mobilajā ierīcē, apjoms – 1TB. “Microsoft 365” nodrošina rīkus mūsdienīgam studiju procesam, piemēram, “MS Teams”, “Outlook”, “Word”, “Excel”, “PowerPoint” u.c. “MS Teams” tiek izmantots tiešsaistes nodarbību, konsultāciju vadīšanai, lekciju ierakstu veikšanai; izmantojot šo rīku, iespējama failu apmaiņa, koplietošanas darbs ar failiem, ziņapmaiņa starp studējošajiem un mācībspēku, kā arī starp studējošajiem.

Mācībspēkam tiešsaistes nodrošināšanai nepieciešamais aprīkojums (videosistēma) pieejams 4 auditorijās. E - studiju atbalsta nodaļā mācību materiālu video un foto formātā sagatavošanai ir šāds aprīkojums: digitālā hibrīdkamera, statīvi, stabilizators, apgaismojuma lampas, gaismas regulēšanas ierīces, atstarotāji gaismas fokusēšanai, foto foni, mikrofoni. Foto un video materiālu apstrādei tiek izmantota programma “Adobe Creative Cloud”. Video/audio lekciju sagatavošanai tiek izmantota programma “OBS Studio”.

Auditorijās ir nepieciešamais aprīkojums studiju procesa īstenošanai – stacionārais dators, projektors, ekrāns, tāfeles, interneta pieslēguma nodrošināšanai auditorijas datoram tiek izmantots lokālais tīkls. Studējošajiem un mācībspēkam bezmaksas pieejami printeri, kopētāji un laminētāji.

Studējošajiem un mācībspēkam ir iespēja izmantot NAA bibliotēku, kas sekmē NAA uzdevumu izpildi, nodrošina studiju procesam, akadēmiskajai darbībai un zinātniskās pētniecības darbam nepieciešamos informācijas resursus un pakalpojumus. Detalizētu informāciju par bibliotēku skatīt 2.2.

III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms

3.1. Studiju programmas satura raksturojums, analizējot un novērtējot programmas studiju kursus, to aktualitāti, savstarpējo sasaisti, atbilstību nozares un/vai zinātnes tendencēm, kā arī atbilstību LKI/EKI attiecīgā līmeņa prasībām, valsts standartam, profesijas standartam un citām normatīvo aktu prasībām. Sniegt novērtējumu par studiju kursos sasniegamo rezultātu sasaisti ar studiju programmas rezultātiem (novērtējums, balstoties uz veikto kartējumu)

Studiju programmas “Militārās vadības procesi” saturs un struktūra atbilst MK noteikumiem Nr.305. “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu”, Augstskolu likumam. Studiju programmas studējošie iegūs EKI 7.līmenim un LKI 7.līmenim atbilstošas zināšanas, prasmes un kompetences, par ko liecina veiktais profesijas standartā “Vecākais militārais vadītājs” (<https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/dokumenti/standarti/2017/PS-310.pdf>) noteikto profesionālās darbības pamatuzdevumu veikšanai nepieciešamo zināšanu atbilstības novērtējums atbilstoši studiju kursiem (skatīt 3.pielikumu).

Atbilstoši MK noteikumiem Nr.305. “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” studiju programmas obligāto saturu veido studiju kursi, prakse un maģistra darba izstrāde. Studiju programmas atbilstību valsts profesionālās augstākās izglītības standartam skatīt 2.pielikumā. Studiju programmas kopējais apjoms ir 95KP/98KP (tiem studējošajiem, kuri nav apguvuši studiju kursu “Civīlā un vides aizsardzība” iepriekšējā cikla studiju programmā), 125KP (akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmu beidzējiem)/ 128KP (tiem akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmu beidzējiem, kuri nav apguvuši studiju kursu “Civīlā un vides aizsardzība” iepriekšējā cikla studiju programmā).

Studiju kursu sasniegtie rezultāti, ko veido zināšanu, prasmju un kompetenču kopums, formulēti tā, lai tiktu sasniegti studiju programmas kopējie sasniegtie studiju rezultāti. Studiju kursu kartējumā (skatīt 6.pielikumu) redzams, ka studiju kursu plānotie rezultāti atbilstoši studiju programmas daļām sasnieg kopējos studiju programmas rezultātus. Studiju programmas studiju kursu saturs nodrošina 7.līmeņa profesionālās kvalifikācijas iegūšanu, un to nosaka aktuālās nozares tendences, darba devēju prasības. Aktuālās nozares tendences, piemēram, mūsdienu karadarbības vides daudzdimensionālais raksturs, NATO definētās karadarbības dimensijas, aktualitātes starptautiskās drošības situācijā kā arī nepieciešamība pēc efektīviem vadītājiem u.c.ir iekļautas studijuursos.

Studiju programmas obligātajā daļā iekļauti studiju kursi vispārīgo zināšanu iegūšanai, kas veicina studējošo vadības un līderības kompetenču attīstību, spēju pārvaldīt cilvēkresursu kā galveno militārās spējas pamatu un veidot ilgtspējīgu personāla politiku, pētniecības iemaņas, uzņēmējdarbības kompetenču attīstīšanu, veidot plašu stratēģisko skatījumu un politisko norišu izpratni, kā arī attīstīt spēju darboties digitālajā un informācijas karadarbības vidē. Papildu iepriekš minētajam, obligātajā daļā iekļauti arī nozares studiju kursi, kas sniedz profesionālās darbības un pienākumu veikšanai nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences vienības vadīšanai un dienesta pienākumu pildīšanai dažāda līmeņa štābos. Studiju programmas obligātajā daļā kā papildu studiju kurss iekļauts “Civīlā un vides aizsardzība” tiem studējošajiem, kuri šo studiju kursu nav apguvuši iepriekšējā cikla studiju programmā. Studiju programmas ierobežotās izvēles daļā iekļauti studiju kursi, kas veicina stratēģiski domājošu, ētiski atbildīgu, starptautiski orientētu un mūsdienu drošības izaicinājumiem gatavu vadītāju attīstību. Studiju programmas brīvās izvēles daļā studējošais izvēlas studiju kursu 2KP apjomā.

Studiju programmā ir 3 prakses (2., 3., un 4.semestrī), kas saistītas ar militāro vadītāju galvenajām darbības sfērām – vadības procesiem militārajā vienībā cilvēkresursu, materiāltehnisko līdzekļu un finanšu procesu pārvaldību. Prakses apjoms ir 9KP vai akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmu beidzējiem 39KP. Studiju programmas noslēgumā tiek izstrādāts un aizstāvēts maģistra darbs 30 KP apjomā.

Studiju ilgums ir 4 semestri vai akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmu beidzējiem 5 semestri. 1.semestrī – 21KP vai 24 KP tiem studējošajiem, kuri nav apguvuši studiju kursu “Civīlā un vides aizsardzība” iepriekšējā cikla programmā, 2.semestrī – 29 KP, 3.semestrī – 22 KP, 4.semestrī -23 KP, 5. semestrī – 30 KP tikai akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmu beidzējiem. Studiju programmas plānojumu profesionālās un akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmu beidzējiem skatīt 4.pielikumā.

Studiju kursu savstarpējā sasaiste attiecībā uz plānotajiem sasniežamajiem studiju kursu rezultātiem veidota, uzsverot loģisko pēctecību, savstarpējo papildināmību un integrāciju starp civilajiem, militārajiem, vadības un drošības studiju kursiem. Piemēram, studiju kursi “Ekonomika un uzņēmējdarbība”, “Procesu kvalitātes vadība drošības un aizsardzības sektorā”, “Organizāciju kultūra”, un “Lietišķo datu, informācijas un dokumentu pārvaldība” veido padziļinātu izpratni par organizāciju darbību, resursu izmantošanu un efektīvu pārvaldību. Minētie studiju kursi nodrošina bāzi, kas tiek izmantota nākamajā semestrī realizētajos studijuursos, piemēram, “Projektu vadība”, “Cilvēkresursu pārvaldības procesi”. Tādi studiju kursi kā “Militārā plānošana un lēmuma pieņemšana”, “Līderība: stratēģija un taktika”, “Cilvēkresursu pārvaldības procesi”, “Stratēģiskā un politiskā komunikācija” ir savstarpēji saistīti un attīsta prasmes vadīt personālu, pieņemt lēmumus, motivēt padotos un nodrošināt efektīvu komunikāciju gan ikdienas darbā vienībās un štābos, gan krīzes situācijās. Savukārt, tādi studiju kursi kā “Inovācijas un militārās tehnoloģijas”, “Kiberdrošības pārvaldība”, “Kiberpsiholoģija un sabiedrība” un “Informācijas karš un medijpratība” veido modernās drošības dimensiju, papildinot militāro vadības pieeju ar tehnoloģisko, informācijas dimensijas un psiholoģisko aspektu izpratni. Tāpat arī 3.semestrī realizētais studiju kurss “Globālās drošības pārvaldības politiskie un stratēģiskie aspekti”, kurā tiek skaidroti politiskie un stratēģiskie aspekti globālās drošības pārvaldībā, analizējot jaunas drošības problēmas (piemēram, kosmosa militarizācija), nodrošina zināšanas, prasmes un kompetenci, lai sekmīgi apgūtu 4.semestrī realizētā studiju kursa “Inovācijas un militārās tehnoloģijas” sniegtās zināšanas, prasmes un kompetenci attiecībā uz jauno tehnoloģiju integrāciju militārajā vidē, izprotot NATO, ES normatīvo regulējumu, kas attiecas uz militāro tehnoloģiju apriti un aizsardzības programmām. Ierobežotās izvēles studiju kursi papildina obligātajā daļā iekļautos studiju kursus, tādējādi sekmējot vispusīgu personības attīstību, profesionālās kompetences un konkurētspēju mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos. Piemēram tādi ierobežotās izvēles daļas studiju kursi kā “Drošība un stratēģija”, Eiropas reģiona drošības arhitektūra: starptautiskā perspektīva”, “Militārā politika un diplomātija” papildina tādas obligātās daļas studiju kursus kā “Militārā plānošana un lēmuma pieņemšana”, “Līderība: stratēģija un taktika”, “Pārmaiņu un krīžu vadība”, nodrošinot studējošo spēju analizēt un izprast kāpēc un kādā starptautiskā kontekstā tiek pieņemti militārie un politiskie lēmumi. Arī studiju kursi “Informācijas karš un medijpratība”. “Kiberpsiholoģija un sabiedrība” papildina tādas studiju kursus kā “Stratēģiskā un politiskā komunikācija”, “Kiberdrošības pārvaldība”, “Lietišķo datu, informācijas un dokumentu pārvaldība”, paplašinot studējošo izpratni par tehnisko un komunikācijas prasību pielietojumu līdz informācijas ietekmes analīzei. Tāpat arī “Militārā ētika un

tiesības”, “Militārā politika un diplomātija” papildina tādas obligātās daļas studiju kursus kā “Militāro vienību uzdevumu izpildes organizācija I un II”, “Inovācijas un militārās tehnoloģijas” studiju kursus, nodrošinot studējošajiem iespēju padziļināti izprast kopsakarības starp rīcību un starptautiskajām tiesībām, politiskajiem mērķiem, sabiedroto standartiem u.c. Studiju kursu aprakstus skatīt 5.pielikumā.

3.2. Studiju programmas īstenošanas mehānisma (tajā skaitā vērtēšanas) novērtējums, iekļaujot analīzi par to, kā tie nodrošina studiju rezultātu sasniegšanu. Iekļaut skaidrojumu, kā studiju procesa īstenošanā ņemti vērā studentcentrētas izglītības principi un iekļaujot informāciju par studiju procesa organizēšanu.

Studiju programma tiek realizēta nepilna laika klātienē, attiecīgi ir mazāks kontaktstundu apjoms, bet lielāks studējošā patstāvīgā darba apjoms. Būtiska nozīme studiju programmas īstenošanas mehānismā studiju rezultātu sasniegšanai ir mūsdienīgu mācību realizēšanai, kas sevī ietver, tehnoloģiju izmantošanu, studiju procesā iesaistīto pušu sadarbību, mācību organizācijas formas, metodes un paņēmienus, kā arī studentcentrētas izglītības pieeju.

Studiju procesā tiek izmantota elektroniskā mācību vide ILIAS, kur studējošajiem vienkopus pieejami mācību materiāli (tekstuāli materiāli, prezentācijas, audio un video faili, saites uz ārējiem un iekšējiem (ILIAS) resursiem), testi, arī testi ar paškontroles jautājumiem, aptaujas, forums saziņai ar mācībspēku un citiem studējošajiem. Izmantojot ILIAS funkcijas, mācībspēks var sniegt atgriezenisko saiti, piemēram, veidot paškontroles jautājumus pēc tēmām, testa iestatījumos pēc testa izpildes sniegt skaidrojumu par jautājumiem, forumā sniegt kopsavilkumu par patstāvīgo darbu u.c. ILIAS ir daļa no mācīšanās vides, kas ir viens no studentcentrētas izglītības pieejas aspektiem, tāpat studējošajiem ir pieejamas studijām nepieciešamās telpas un aprīkojums, kā arī bibliotēka (vairāk skatīt II. Resursi un nodrošinājums).

Studiju laikā tiek veicināta gan pašvadīta mācīšanās, gan mācīšanās savstarpēji sadarbojoties vienam ar otru, tādējādi veicinot sadarbību, kas tiek realizēta, izmantojot dažādas mācību metodes un paņēmienus. Visa studiju kursa norises laikā mācībspēks atbalsta studējošos, tajā skaitā, sniedzot konsultācijas, par to formu un laiku vienojoties ar studējošajiem, neklātienē procesā akcentējot tiešsaistes pieejamību, kā arī, izmantojot elektroniskajā mācību vidē ILIAS funkciju – forums. Kā arī studiju kursa rezultātu sasniegšanai mācībspēks nodrošina konstruktīvu, savlaicīgu un nepārtrauktu atgriezeniskās saites sniegšanu gan kontaktstundu laikā, gan par paveiktajiem patstāvīgajiem darbiem. Lai veicinātu teorijas un prakses vienotību, studiju kursu docēšanai tiek piesaistīti jomas speciālisti, tajā skaitā, darba devēju pārstāvji un militārās nozares eksperti. Studiju procesa realizēšanā iesaistītais NAA personāls, tajā skaitā mācībspēks, regulāri apmeklē seminārus, kursus, piemēram, Augstskolas didaktikas kursi, semināri par jaunākajām tehnoloģiju iespējām mācību procesā, tādējādi paaugstinot profesionālās kompetences metodisko un didaktisko prasmju pilnveidei, kas ir nozīmīgas, lai veicinātu studentcentrētas izglītības pieejas realizēšanu.

Savlaicīgas un korektas informācijas sniegšanai studiju procesa laikā tiek izmantotas dažādas saziņas iespējas, piemēram, ziņojumapmaiņas vietnes, izmantojot mobilo sakaru un ILIAS piedāvātās iespējas, kā arī studējošajiem ir iespēja sazināties ar studiju programmas metodiķi un direktoru.

Studiju programmas ietvaros studējošajiem atbalstu sniedz ne tikai mācībspēks, studiju programmas direktors un metodiķis, bet arī NAA administratīvais personāls, piemēram, Studiju un metodiskā atbalsta nodaļas vadītājs, kurš sniedz konsultācijas par studiju procesu un gaitu, bibliotēkas darbinieki, tāpat studējošajiem pieejams NBS

psihologu un NBS Kapelānu dienesta atbalsts. Tā kā studējošie ir aktīvajā militārajā dienestā, kā arī aizsardzības resorā strādājošie, studiju forma un veids – nepilna laika klātie, - dod iespēju studiju procesu savienot ar darba un ģimenes dzīvi.

Studiju rezultātu sasniegšanā būtiska loma ir mācību organizācijas formām un mācību metodēm un paņēmieniem. Studiju kursu apguves laikā tiek izmantotas dažādas mācību organizācijas formas - darbs pāros, grupās, individuālais darbs. Metožu un paņēmienu izvēlē tiek ņemti vērā pieaugušo izglītības pamatprincipi un attiecīgā studiju kursa saturs un mērķis, kā arī jomas specifika. Tādas mācību metodes un paņēmieni kā, piemēram, lekcijas, situācijas (gadījuma) analīze, problēmrisināšanā balstīta mācīšanās, darbs ar informācijas avotiem, grupu darbs kā metode, projektu darbs, praktiskais darbs, prezentācijas u.c., veicina studējošo mācīšanos un studiju rezultātu sasniegšanu studiju kursā. Studiju programmas īstenošanā nozīmīga sastāvdaļa ir patstāvīgo darbu izstrādei, piemēram, referāts, eseja, prezentācija, darbs ar informācijas avotiem, gadījuma analīze u.c. Īstenojot studentcentrētas izglītības pieeju, studējošie tiek iesaistīti studiju procesa pilnveidošanā, sniedzot atgriezenisko saiti par studiju procesa kvalitāti pēc katra studiju kursa aizpildot aptauju par studiju kursu un mācībspēka darbu, kā arī aptauju par NAA viesdocētājiem, sniedzot vērtējumu par kursa saturu, mācībspēka darbu, metodēm, konsultācijām, komunikāciju u.c.. Pēc studiju programmas absolvēšanas tiek veikta arī absolventu aptauja par studiju procesu. Saskaņā ar "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumu" aptaujas tiek veiktas regulāri (skatīt 13.9. pielikumu). Studējošie piedalās NAA mācību padomes sēdēs, kad tiek izskatīti jautājumi par studiju procesu. Studējošo pārstāvji darbojas arī NAA Senātā un studējošo pašpārvaldē. "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumā" (skatīt 13.9. pielikumu) noteikta priekšlikumu un sūdzību iesniegšanas un izskatīšanas kārtība, studējošajiem ir iespēja iesniegt arī anonīmu priekšlikumu vai sūdzību.

Studiju programmā vērtēšanas sistēma nodrošina pilnīgu un objektīvu studējošo sasniegto studiju rezultātu novērtējumu. Studiju rezultātu novērtēšana tiek veikta saskaņā ar "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Studiju rezultātu novērtēšanas nolikumu" (skatīt 13.11. pielikumu). Vērtēšanā tiek ievēroti šādi pamatprincipi:

1. pozitīvo sasniegumu summēšanas princips – sasniegtie studiju rezultāti tiek vērtēti visa studiju procesa laikā, nodrošinot zināšanu, kā arī studējošā progresu novērtējumu. Studiju kursu apguves prasības ir definētas studiju kursu aprakstos;
2. vērtējuma obligātuma princips – studiju programmas apguvei nepieciešams iegūt sekmīgu vērtējumu visos studijuursos, praksē un izstrādātājā maģistra darbā;
3. prasību atklātības un skaidrības princips – studiju kursu aprakstos, studiju programmas "Militārās vadības procesi" "Prakses nolikumā" (skatīt 7. pielikumu) un "Metodiskie norādījumi maģistra darba izstrādāšanai, iesniegšanai un aizstāvēšanai" (skatīt 15.pielikumu) definēts pamatprasību kopums studiju rezultātu sasniegšanai. Minētie dokumenti studējošajiem pieejami elektroniskajā mācību vidē ILIAS. Mācībspēks, uzsākot studiju kursu, iepazīstina studējošos ar studiju kursa mērķi, izpildes prasībām un nosacījumiem, sasniedzamajiem rezultātiem un vērtēšanas kritērijiem;
4. pārbaudes veidu dažādības princips – studijuursos ir dažādi patstāvīgo darbu veidi, piemēram, eseja, prezentācija, referāts, anotācija, darbs ar informācijas avotu, praktiskie darbi (plāni, shēmas, darbs elektroniskajā sistēmā) u.c., ko studējošie veic gan individuāli, gan sadarbībā ar citiem studējošajiem;

5. vērtējuma atbilstības princips – pārbaudījumi, kā arī patstāvīgie darbi atbilst studiju kursu saturam un studējošajam sniedz iespēju apliecināt zināšanas, prasmes un kompetences.

Studiju programmā īstenoto studiju kursu noslēguma vērtēšanas pamatforma ir eksāmens, kas noteikts “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Studiju rezultātu novērtēšanas nolikumā” (skatīt 13.11. pielikumu). Studējošā sniegumu vērtē studiju kursa mācībspēks. Studiju rezultāti tiek vērtēti 10 ballu skalā. Studējošais gala pārbaudījumu ir tiesīgs kārtot, ja tiek izpildītas studiju kursa aprakstā noteiktās studiju kursa apguves prasības. Studējošajiem saskaņā ar “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Studiju rezultātu novērtēšanas nolikumu” (skatīt 13.11. pielikumu), ir tiesības saņemt konsultācijas, iepazīties ar izlaboto pārbaudes darbu, saņemt vērtējuma pamatojumu, apstrīdēt vērtējumu.

Saskaņā ar NAA Mācību padomes 14.05.2024. sēdē (protokola Nr.38, lēmums Nr.3) apstiprināto “Metodiku studiju kursu pārejai uz Eiropas kredītpunktu pārnesei un uzkrāšanas sistēmu (ECTS) Latvijas Nacionālajā aizsardzības akadēmijā” (skatīt 2. pielikumu) 1 KP ir 30 akadēmiskās stundas. Studijuursos plānotas klātienes kontaktstundas, pamatojoties uz 03.02.2025. Mācību padomes sēdes (protokola Nr.10, lēmums Nr.4) lēmumā noteikto nepilna laika klātienes studijās noteikto kredītpunkta struktūru, kur paredzēts, ka 1 KP ir 8 akadēmiskās kontaktstundas (klātiene), 20 akadēmiskās stundas patstāvīgajam darbam, 2 akadēmiskās stundas gala pārbaudījumam; 2 KP – 16 akadēmiskās kontaktstundas (klātiene), 42 akadēmiskās stundas patstāvīgajam darbam, 2 akadēmiskās stundas gala pārbaudījumam; 3KP – 24 akadēmiskās kontaktstundas (klātiene), 64 akadēmiskās stundas patstāvīgajam darbam, 2 akadēmiskās stundas gala pārbaudījumam; 4 KP – 32 akadēmiskās kontaktstundas (klātiene), 85 akadēmiskā stunda patstāvīgajam darbam, 3 akadēmiskās stundas gala pārbaudījumam. Studiju programmā patstāvīgā darba akadēmisko stundu apjoms ir 70,52%, kontaktstundu apjoms (klātienē apgūstamais) – 26,67% (procentuālajā aprēķinā netika iekļauta prakse un maģistra darba izstrāde).

3.3. Studējošo prakses nodrošinājuma raksturojums un analīze, norādīt atbalstu studējošajiem. Informācija par studējošo prakses mērķiem, tās nozīmi kopējo programmas mērķu sasniegšanā. Sadarbības iestāžu izvēles principi un to ieguldījums kopējo studiju programmas mērķu sasniegšanā.

Studiju programmas obligātajā saturā saskaņā ar MK noteikumiem Nr.305 “Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu” iekļauta prakse vismaz 39 KP apjomā, ja tā ir paredzēta akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmas beidzējiem, vai vismaz 9 KP apjomā, ja tā ir paredzēta profesionālās izglītības bakalaura studiju programmas beidzējiem.

Nemot vērā aizsardzības nozares specifiku, studiju programmā paredzētās prakses tiek īstenotas NBS vienībās. Prakšu norises laikā tiek izmantota NBS vienībās esošā infrastruktūra un nodrošinājums, prakšu izpildei nav nepieciešams īpašs materiāltehniskais nodrošinājums. Studējošo prakšu organizācija tiek veikta atbilstoši NBS iekšējiem normatīvajiem aktiem.

Prakšu laikā studējošajam atbalstu sniedz prakses vadītājs un studiju programmas direktors. Prakšu kopējo norisi pārrauga studiju programmas direktors.

Studiju programmas ietvaros saskaņā ar studiju plānu tiek realizētas 3 prakses:

1. prakse “Vadības procesi militārajā vienībā” 9 KP,
2. prakse “Vienības cilvēkresursu procesu vadība” 3.studiju semestrī , prakses apjoms 15 KP (paredzēta akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmas beidzējiem)

3. prakse "Vienības materiāltehnisko līdzekļu un finanšu procesu vadība"
- 4.studiju semestrī prakses apjoms 15 KP (paredzēta akadēmiskās izglītības bakalaura studiju programmas beidzējiem).

Prakšu norise notiek tiešā sadarbībā ar darba devējiem un tiek īstenota atbilstoši otrā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas "Militārās vadības procesi" "Prakses nolikumā" (skatīt 7.pielikumu) noteiktajiem prakšu mērķiem, uzdevumiem, vērtēšanai.

Prakšu mērķu nozīmi studiju programmas mērķa sasniegšanā skatīt 3.tabulā.

Prakse un tās mērķis	Nozīme studiju programmas mērķa sasniegšanā
Prakses "Vadības procesi militārajā vienībā" mērķis ir attīstīt studējošo profesionālās un vispārējās kompetences vadības procesu plānošanā un organizēšanā vienības štābā.	Prakšu mērķi un uzdevumi ir cieši saistīti ar profesijas standartā "Vecākais militārais vadītājs" norādītajiem pienākumiem un uzdevumiem atbilstoši 7.profesionālās kvalifikācijas līmenim. Īstenotās prakses ieņem būtisku lomu studiju programmā, nodrošinot teorētisko zināšanu integrāciju ar praktisko darbību militārajās vienībās vadības līmenī. Prakses stiprina studējošo izpratni par vienības vadības struktūru, štāba darba organizāciju un starpfunkcionālo sadarbību, kas ir būtiski, lai sagatavotu militāros vadītājus efektīvai darbībai dažādos operacionālajos un krīzes apstākļos, kā arī palīdz stiprināt spēju pieņemt līdzsvarotus lēmumus, kas tieši atbalsta programmas mērķi sagatavot vadītājus, kuri spēj efektīvi vadīt cilvēkus sarežģītā drošības vidē. Tāpat arī prakses veicina sistēmisku domāšanu un atbildīgu resursu pārvaldību, kas ir neatņemama militārās vadības procesa sastāvdaļa. Spēja sabalansēt operacionālās vajadzības ar pieejamajiem resursiem ir būtiska studiju programmas mērķa sasniegšanā, lai sagatavotu kompetentus militāros vadītājus, kuri spēj nodrošināt vienības ilgtspējīgu darbību gan miera laikā, gan krīzes situācijā, kā arī veikt pienākumus militārajās un drošības struktūrās Latvijā un ārvalstīs.
Prakses "Vienības cilvēkresursu procesu vadība" mērķis ir attīstīt praktikanšu profesionālās un vispārējās kompetences vienības cilvēkresursu ilgtspējīgā pārvaldībā.	
Prakses "Vienības materiāltehnisko līdzekļu un finanšu procesu vadība" mērķis ir attīstīt praktikanšu profesionālās un vispārējās kompetences materiāltehnisko un finanšu resursu procesu vadībā vienības štābā.	

3.tabula. Prakšu mērķu nozīme studiju programmas mērķa sasniegšanā.

Var secināt, ka prakšu laikā tiek nostiprinātas studiju procesā apgūtās teorētiskās zināšanas, un gūta praktiskā pieredze, veidojot integrētu profesionālo kompetenču kopumu atbilstoši 7.profesionālās kvalifikācijas līmenim, lai sasniegtu studiju programmas mērķi – izglītēt NBS militārpersonas un aizsardzības resorā strādājošos militārās vadības procesos, tādējādi attīstot efektīvam vadītājam nepieciešamās kompetences, veicinot profesionālo integritāti darbībai dinamiskos un

sarežģītos vides apstākļos un teorētisko atziņu praktisko pielietojumu pētniecībā un darbā militārajās un drošības struktūrās Latvijā un ārvalstīs.

Katras prakses beigās prakses vadītājs sniedz atgriezenisko saiti par studējošā zināšanām un prasmēm prakses uzdevumu izpildes kontekstā. Studējošie pēc prakses iesniedz studiju programmas direktoram prakses atskaiti un piedalās prakses aizstāvēšanā. Balstoties uz prakses vadītāja novērtējumu par studējošo, prakses atskaiti, iespējams izvērtēt prakses uzdevuma atbilstību programmā paredzētajiem rezultātiem. Pēc prakses tiek veikta studējošo aptauja par praksi, kā arī uzturēta saikne ar vienībām, kas nodrošinājušas prakses īstenošanu, tādējādi tiek iegūta informācija par prakses norisi un iespējām praksi pilnveidot.

3.4. Novērtējums, kā augstskolā izveidotā kvalitātes nodrošināšanas sistēma un tajā noteiktie principi tiek ievēroti studiju programmā, sniegt piemērus. Norādīt, kā tiek ievēroti Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1.daļas standarti.

NAA kvalitātes nodrošināšanas sistēma tiek nodrošināta atbilstoši “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas attīstības stratēģijai 2023.-2032.gadam”, Kvalitātes politikai un “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumam”, kā arī Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā.

Studiju programmā kvalitatīvu studiju nodrošināšanai tiek ievēroti Kvalitātes politikā (skatīt 13.2. pielikumu) un “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumā” (skatīt 13.9.pielikumu) aprakstītie procesi, kas atspoguļoti 4.tabulā.

NAA iekšējās kvalitātes uzturēšanas procedūras posmi	Piemēri attiecībā uz studiju programmu “Militārās vadības procesi”
Informācijas ieguve un datu apstrāde	Informācija par studiju programmas realizāciju tiek iegūta regulāri visa studiju procesa laikā. Tiek veikta: studiju kursu hospitēšana, regulāro aptauju organizēšana (aptaujas par studiju kursiem, mācībspēka, tajā skaitā viesdocētāju darbu, praksi, darba devēju un absolventu aptaujas). Studējošajiem un mācībspēkam par studiju kursu kvalitāti ir iespēja sniegt priekšlikumus un sūdzības, tajā skaitā anonīmi. Studiju programmas metodiķis un direktors informāciju iegūst arī komunikācijā ar studējošajiem, mācībspēku. NAA regulāri notiek administratīvās sapulces, kur tiek sniegta informācija par aktualitātēm NAA, tajā skaitā procesiem, kas var ietekmēt studiju programmas realizāciju. Tāpat reizi gadā tiek pārskatīts studiju plāns un studiju kursu apraksti. Iegūtos datus par studiju programmas realizāciju apkopo studiju programmas metodiķis.
Rezultātu analīze	Datus par studiju programmas realizāciju analizē studiju programmas direktors, nepieciešamības gadījumā sadarbojoties ar Studiju un metodiskā darba atbalsta nodaļas vadītāju/ Studiju attīstības vecāko ekspertu, NAA vadību, mācībspēku.

Problēmu identificēšana un priekšlikumu sagatavošana	Studiju programmas metodiķis un programmas direktors identificē problēmas, izvērtē to būtību un sarežģītības pakāpi un sagatavo priekšlikumus atkarībā no problēmas būtības attiecīgajai NAA struktūrvienībai, lēmēj institūcijai vai NAA vadībai.
Mērķu noteikšana un tūlītējie pasākumi	Nepārtrauktas studiju kvalitātes nodrošināšanai NAA administratīvajās sapulcēs, kā arī Mācību padomē tiek noteikti veicamie uzdevumi un/vai vadlīnijas, atbildīgie un izpildes laiks problēmu risināšanai.
Kvalitātes uzlabošanas plāna izstrāde	Studiju programmas direktors sadarbībā ar metodiķi un Studiju un metodiskā atbalsta nodaļas vadītāju/ Studiju attīstības vecāko ekspertu sagatavo kvalitātes ziņojumu pārskata periodā par studiju programmu, kurā tiek iekļauta aktuālā informācija par studiju programmas norisi, norādot studējošo skaitu, atskaitīto studējošo skaitu un to iemeslus, sekmības novērtējumu, ieviesto izmaiņu novērtējumu, atgriezeniskās saites kopsavilkumu un nepieciešamo izmaiņu ieviešanas darbības plānu. Kvalitātes ziņojums tiek izskatīts Mācību padomes sēdē, kurā piedalās arī studējošo pašpārvaldes pārstāvis, kā arī apstiprināts NAA Senātā līdz kārtējā akadēmiskā gada sākumam.
Rezultātu analīze un pilnveide	Studiju programmā ieviestās izmaiņas analizē programmas direktors un novērtējumu atspoguļo kvalitātes ziņojumā. Studiju un metodiskā atbalsta nodaļas vadītājs/ Studiju attīstības vecākais eksperts sagatavo un periodiski pārskata studiju kvalitātes mērījumu metodes un aptauju saturu sadarbībā ar struktūrvienību vadītājiem un akadēmisko personālu.

4.tabula. NAA kvalitātes nodrošināšanas sistēma un piemēri.

Studiju programmas īstenošanā tiek ievēroti šādi Standartu un vadlīniju nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1.daļā noteiktie kritēriji:

1. kvalitātes nodrošināšanas politika - studiju programmas realizācijā tiek ievērota NAA iekšējās kvalitātes sistēma, kas tiek īstenota saskaņā ar "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Kvalitātes politikā" (skatīt 13.2.pielikumu) noteikto, proti, ir noteikti izpildītāji studiju procesa nodrošināšanai, tiek veikts regulārs studiju programmas kvalitātes vērtēšanas process gan studiju procesa laikā (piemēram, studējošo aptaujas), gan pēc studijām (absolventu un darba devēju aptaujas), par studiju programmu tiek gatavoti kvalitātes ziņojumi, studiju procesā tiek ievērots akadēmiskais godīgums. Detalizēti par kvalitātes nodrošināšanas politiku skatīt 8.pielikumā;
2. programmu izstrāde un apstiprināšana - NAA kā NBS vienība attiecībā uz stratēģiskiem jautājumiem, kas skar izglītību, iesniedza AM Personāla attīstības un izglītības padomei priekšlikumu par jaunas 2.cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas nepieciešamību. Saņemot konceptuālu akceptu, tika uzsākta studiju programmas "Militārās vadības procesi" izstrāde saskaņā ar NAA iekšējos normatīvajos aktos noteikto kārtību, tajā skaitā studiju kursa satura izskatīšana darba grupā, kurā iesaistīti arī darba devēja pārstāvji. Studiju programma tika izskatīta NAA Mācību padomē un apstiprināta NAA Senātā. Detalizēti par studiju programmas izstrādi un apstiprināšanu skatīt 8.pielikumā;

3. studentcentrēta mācīšanās, pasniegšana un novērtēšana – studējošie tiek iesaistīti studiju procesa veidošanā un pilnveidošanā. Studējošie sniedz atgriezenisko saiti par studiju procesa kvalitāti, tiek pieaicināti Mācību padomes sēdēs, kur tiek izskatīti jautājumi par studiju procesu, kā arī studējošo pārstāvji darbojas NAA Senātā un studējošo pašpārvaldē. Studējošajiem ir pieejama informācija par studiju kursu prasībām, tajā skaitā vērtēšanu. Studiju procesa laikā mācībspēks izmanto dažādas metodes un vērtēšanas principus, nodrošina konsultācijas. Tāpat studējošajiem ir pieejama NAA infrastruktūra, tajā skaitā NAA bibliotēka, un elektroniskās platformas – ILIAS un LUIS. Detalizēti par studentcentrētas mācīšanos, pasniegšanu un novērtēšanu skatīt 8.pielikumā;
4. studentu imatrikulācija, studiju gaita, kvalifikāciju atzīšana un sertifikācija – uzņemšana un imatrikulācija studiju programmā notiek saskaņā ar NAA iekšējiem normatīvajiem aktiem, ar studējošo tiek slēgts līgums par izglītības iegūšanu. Studiju gaita tiek monitorēta, tiek izveidota studējošā lieta. Studējošajiem ir tiesības iesniegt lūgumu par iepriekš iegūtas izglītības pielīdzināšanu. Pēc sekmīgas studiju programmas apgūšanas studējošajiem tiek izsniegts diploms. Detalizēti par studentu imatrikulāciju, studiju gaitu, kvalifikāciju atzīšanu un sertifikāciju skatīt 8.pielikumā;
5. mācībspēki – studiju programmas mācībspēku veido akadēmiskais personāls (gan civilie darbinieki, gan militārpersonas) un viesdocētāji. NAA nodrošina mācību telpu aprīkojumu, kvalitatīva mācību procesa īstenošanai, kā arī piedāvā NAA mācībspēkam seminārus, kursus profesionālās kompetences paaugstināšanai. NAA atbalsta mācībspēka akadēmiskās aktivitātes. Detalizēti par mācībspēku skatīt 8.pielikumā;
6. mācību resursi un atbalsts studentiem – studiju programma tiek īstenota, izmantojot NAA infrastruktūru, NAA vienoto informācijas tīklu. Auditorijas aprīkotas ar studiju procesam nepieciešamo inventāru, kā arī studiju procesa nodrošināšanai tiek izmantotas divas elektroniskās platformas – ILIAS, LUIS. NAA ir bibliotēka, kurā ir arī Diennakts lasītava, pieejami printeri un kopētāji. Studējošajiem ir pieejams atbalsts gan par elektronisko platformu lietošanu, gan ir iespēja saņemt konsultācijas bibliotēkā, piemēram, par datu bāzu lietošanu. Studiju programmas ietvaros studējošajiem atbalstu sniedz mācībspēks, studiju programmas direktors, metodīķis, Studiju un metodiskā atbalsta nodaļas vadītājs/ Studiju attīstības vecākais eksperts. Tāpat studējošajiem pieejams NBS psihologu un Kapelāna dienesta atbalsts. Detalizēti par mācību resursiem un atbalstu studentiem skatīt 8.pielikumā;
7. informācijas vadība – par studiju programmu katru gadu tiek sagatavots kvalitātes ziņojums, kas tiek izskatīts un apstiprināts Mācību padomē. Informācija par studējošo gaitu, sekmību, atbalstu un citiem jautājumiem tiek izskatīta Mācību padomes sēdēs. Regulārai informācijas aprītei un operatīvai jautājumu risināšanai notiek iknedēļas administratīvās sapulces. Tiek rīkotas arī NAA kopsapulces, kurās personāls un studējošie tiek informēti par aktualitātēm. Detalizēti par informācijas vadību skatīt 8.pielikumā;
8. sabiedrības informēšana – informācija par NAA un studiju programmu tiek publicēta NAA mājaslapā, informācija par studiju procesu un pasākumiem pieejama arī sociālajos tīklos. NAA par studiju programmām informē Atvērto durvju dienās, kā arī dažādos pasākumos ārpus NAA, piemēram, izstādē “Skola”. NAA vadība sniedz intervijas par NAA darbību un studiju programmām. Detalizēti par sabiedrības informēšanu skatīt 8.pielikumā;

9. programmu apsekošana un regulāra pārbaude – studiju programmas direktors veic studiju programmas kvalitātes uzraudzību – sagatavo ikgadējo kvalitātes ziņojumu, seko līdzi studiju programmas realizēšanas gaitai un studiju procesam, pārskata studiju programmas studiju kursu aprakstus un elektroniskajā platformā ILIAS ievietotos mācību materiālus. Detalizēti par programmas apsekošanu un regulāru pārbaudi skatīt 8.pielikumā.

Saskaņā ar veikto analīzi studiju programma atbilst Standartiem un vadlīnijām kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1.daļai.

3.5. Novērtējums par studējošo, absolventu, darba devēju un/vai nozares darba devēju organizāciju un citu nozares organizāciju iesaisti studiju programmas izveidē. Norādīt, kā turpmāk plānots ieinteresētās puses iesaistīt studiju programmas pilnveidē (tajā skaitā augstskolas plānotais darbs ar studējošo un darba devēju aptauju rezultātiem).

Studiju programmas izstrādāšana tika veikta saskaņā ar “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumā” (skatīt 13.9. pielikumu) noteikto kārtību, kas nosaka, ka jaunās studiju programmas saturu izskata un apspriež darba grupā, ko apstiprina NBS komandieris. 05.11.2024. ar NBS komandiera pavēli Nr.768 “Par darba grupas izveidi” tika apstiprināta darba grupa, kur tika pārstāvēti darba devēji un NAA pārstāvji (NBS AŠ Personāla departamenta priekšniece, NBS virsseržants, ZS 1.Rīgas brigādes Studentu kājnieku bataljona komandieris, NAA prorektors, NAA Militārās vadības studiju nodaļas vadītājs un par programmas izstrādi atbildīgā persona). Darba grupa izskatīja un apsprieda studiju programmas saturu (studiju kursus un to sasniedzamos studiju rezultātus) un sniedza priekšlikumus studiju plāna izveidei. Studiju programmas izveides procesā dažādu jautājumu risināšanai tika rīkotas arī koordinējošās sanāksmes, kur, piemēram, tika izskatīti jautājumi par studējošo skaitu programmā, uzturēšanas kritērijiem un praksēm.

Lai noskaidrotu studējošo, absolventu un darba devēju viedokli par studiju procesu un studiju kvalitāti, saskaņā ar “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Iekšējās studiju kvalitātes nodrošināšanas nolikumā” (skatīt 13.9.pielikumu) noteikto turpmāk tiks veiktas šādas regulārās aptaujas:

1. studējošajiem aptauja par studiju kursiem, mācībspēka, tajā skaitā viesdocētāju, darbu, praksi;
2. darba devējiem aptauja par absolventu iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atbilstību militārajam dienestam, kā arī priekšlikumu sniegšanai studiju kvalitātes uzlabošanai;
3. absolventiem par studiju procesu un kvalitāti.

Aptauju rezultāti tiek analizēti un tos izmanto studiju programmas satura un studiju procesa pilnveidei. Aptauju rezultāti tiek apspriesti NAA Mācību padomes sēdē, kurā piedalās arī studējošo pašpārvaldes pārstāvji. Mācību padomē tiek pieņemts lēmums par nepieciešamajiem uzlabojumiem un par to tiek informēts NAA personāls un studējošie NAA kopsapulcē.

Papildu regulārajām aptaujām NAA turpmāk plāno arī papildu tikšanās ar darba devēju pārstāvjiem no NBS vienībām, lai būtu iespēja plašāk analizēt aptauju rezultātus un nepieciešamos uzlabojumus studiju programmas saturā, norisē un citos jautājumos. Tikšanos rezultāti tiks apkopoti, analizēti un apspriesti Mācību padomē, lai pieņemtu atbilstošus lēmumus studiju programmas pilnveidē. Plānots arī tikties ar programmas absolventiem gada laikā pēc absolvēšanas, lai pārrunātu iegūto kompetenču nodarību

dienesta pienākumu pildīšanā un iegūtu ieteikumus, ko vajadzētu pilnveidot programmas saturā.

Darba devēju un militārās nozares pārstāvji tiks iekļauti Valsts pārbaudījuma komisiju darbā, tas dos iespēju viņiem izvērtēt studējošo sagatavotības līmeni un atbilstību dienesta pienākumu izpildei.

Tā kā daļa no docētājiem ir darba devēju pārstāvji, viņi pastāvīgi tiks iekļauti studiju programmas satura izvērtēšanā.

Studiju programmas pilnveidē tiks ņemti vērā arī NAA Padomes locekļu ieteikumi kvalitātes uzlabošanā.

Studiju programmas direktors vismaz reizi ceturksnī tiksies ar studējošajiem klātienē vai attālināti, lai izrunātu ar studiju procesu saistītos jautājumus, un atbildētu uz viņu jautājumiem.

Tā kā studējošie ir NBS profesionālā dienesta karavīri, aizsardzības resorā strādājošie un prakses tiek īstenotas NBS vienībās, studiju programmas "Militārās vadības procesi" prakses nodrošināšanai nav nepieciešami darba devēju nodomu līgumi. Prakses tiek īstenotas atbilstoši NBS iekšējiem normatīvajiem aktiem.

IV. Mācībspēki

4.1. Studiju programmas īstenošanā iesaistāmo mācībspēku izvēles pamatojums, kritēriji, kuri izvirzīti mācībspēku atlases procesā, un to analīze, pamatojot atlases kritēriju atbilstību studiju programmas un studiju kursu specifikai.

Lai īstenotu MK noteikumos Nr.305 "Noteikumi par valsts profesionālās augstākās izglītības standartu" noteiktos otrā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmas stratēģiskos mērķus un sagatavotu studējošos kvalifikācijas un maģistra grāda iegūšanai, studiju programmas realizēšanai mācībspēku sastāvs tiek veidots pieaicinot augsti kvalificētus gan civilos docētājus (NAA un citu augstskolu docētāji), gan militārpersonas.

Lai nodrošinātu, ka studiju kursus realizē kvalificēts mācībspēks, kuri ir savas jomas speciālisti, tika izmantoti šādi atlases kritēriji:

1. mācībspēka kvalifikācija atbilstoši normatīvo aktu prasībām,
2. pieredze attiecīgā studiju kursa specifikas jomā.

Atlases kritēriji nodrošina, ka studiju programmas mācībspēku sastāvu veido docētāji ar pedagoģisko pieredzi, kā arī ar profesionālo pieredzi attiecīgajā jomā. Studiju programmas realizācijā iesaistītajam akadēmiskā personāla pieredze tiek integrēta docētajos studijuursos, tādējādi sekmējot studiju programmas sasniedzamo rezultātu sasniegšanu. Studiju kursu realizēšanai piesaistīti arī docētāji, kuriem ir attiecīgā studiju kursa specifikai atbilstoša profesionālā pieredze un/ vai izglītība. Piemēram, studiju kursa "Kiberdrošības pārvaldība" docētajam ir gan atbilstoša izglītība, gan militārā dienesta pieredze, kā arī pieredze informācijas tehnoloģiju jomā un, kurš šobrīd ir atbildīgs par informācijas tehnoloģiju drošību MVP un arī docē studiju kursu par kiberdrošību Vidzemes augstskolā. Studiju kursa "Inovācijas un militārās tehnoloģijas" docētājs - atvaļināts virsnieks ar atbilstošu grādu (Dr.sc.ing.) šobrīd ir zinātniskais asistents un projektu vadītājs RTU, kā arī Zinātnes, pētniecības un inovāciju ieviešanas centra vadītājs LR Zemessardzē. Studiju programmas realizācijā iesaistīti arī NAA pētnieki un vadošie pētnieki, piemēram, studiju kursu "Drošība un stratēģija", "Informācijas karš un medijpratība", "Eiropas reģiona drošības arhitektūra: starptautiskā perspektīva". Tādus studiju kursus kā, piemēram, "Ekonomika un uzņēmējdarbība", "Projektu vadība", Cilvēkresursu pārvaldības procesi" u.c., docē ar atbilstošu izglītību augstas raudzes jomas speciālisti. Savukārt studiju programmas

profesionālās nozares studiju kursu realizēšanai tika piesaistīti docētāji ar atbilstošu militāro pieredzi studiju kursa specifikā. Potenciālie docētāji ar militāro pieredzi studiju kursu saturam tika identificēti darba grupā, kas izskatīja studiju programmas saturu.

Studiju programmas realizēšanā iesaistītais mācībspēks nodrošina iespēju pilnībā sasniegt studiju programmas mērķi, plānotos studiju programmas sasniedzamos studiju rezultātus, nodrošinot teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu apguvi studējošajiem.

4.2. Mācībspēku kvalifikācijas atbilstības normatīvo aktu noteiktajām prasībām, ietvert analīzi par mācībspēku kvalifikācijas atbilstību studiju programmas rezultātu sasniegšanai.

Studiju programmas akadēmiskais personāls tiek komplektēts no civilajiem darbiniekiem Augstskolu likumā noteiktajā kārtībā un no karavīriem saskaņā ar MK noteikumiem Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi".

No 22 studiju programmas mācībspēkiem 10 docētājiem ir doktora zinātniskais grāds, 11 – maģistra grāds, 1 docētājs ir doktora grāda kandidāts. Kopumā 45,45% studiju programmas realizēšanā iesaistītajam mācībspēkam ir doktora grāds, 54,54 % - maģistra grāds. No 11 studiju programmas realizācijā iesaistītajiem docētājiem ar maģistra grādu 6 ir karavīri, kuriem ir militārā pieredze attiecīgo studiju kursu jomas specifikai, un saskaņā ar MK noteikumu Nr. 643 "Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi" 16.punktu lektora amatā var iecelt vai ievēlēt karavīru, kuram ir vismaz īsā cikla profesionālās augstākās izglītības programmā iegūta augstākā izglītība un ne mazāk kā septiņu gadu militārā pieredze.

Studiju programmas realizēšanā iesaistītā mācībspēka kvalifikācija – iegūtā izglītība, darba pieredze atbilstošajā jomā, kā arī pedagoģiskā pieredze nodrošina studiju programmas rezultātu sasniegšanu. Tādu nozares studiju kursu kā "Militāro vienību uzdevumu izpildes organizācija I", Militāro vienību uzdevumu izpildes organizācija II", "Militārā politika un diplomātija", "Militārā plānošana un lēmuma pieņemšana", "Līderība: stratēģija un taktika", "Dzimuma perspektīva militārajā vidē" u.c. docētāju militārā pieredze studiju programmas rezultātu sasniegšanā nodrošina nepieciešamās zināšanas, prasmes un kompetences, kas nepieciešamas militārā vadītāja profesionālajai darbībai. NAA pētnieki studiju programmas ietvaros docē tādus studiju kursus kā "Informācijas karš un medijpratība", "Drošība un stratēģija", "Eiropas reģiona drošības arhitektūra: starptautiskā perspektīva" nodrošinot studējošajiem padziļinātu izpratni par drošības un aizsardzības nozares specifiku. Vispārīgo zināšanu studiju kursu docētāju kvalifikācija nodrošina studiju programmas rezultātos noteikto kompetenču sasniegšanu, piemēram, studiju kursi "Projektu vadība", "Stratēģiskā un politiskā komunikācija", "Cilvēkresursu pārvaldības procesi", "Pārmaiņu un krīžu vadība" u.c.

Studiju programmas realizēšanā iesaistītā mācībspēka sarakstu skatīt 9. pielikumā, mācībspēka biogrāfijas skatīt 10. pielikumā.

4.3. Raksturot augstskolas piemērotos mehānismus un procedūras mācībspēku kvalifikācijas paaugstināšanai un zinātniski pētnieciskās darbības veicināšanai, sniegt piemērus par mācībspēku zinātniski pētniecisko darbību.

NAA regulāri piedāvā mācībspēkam iespēju kvalifikācijas paaugstināšanai apmeklēt seminārus, konferences, kursus, piemēram, Augstskolas didaktikas kursu, seminārus par jaunākajām tehnoloģiju iespējām mācību procesā, personības izaugsmes seminārus, lekcijas, NAA elektroniskās mācību platformas ILIAS apmācību kursu.

NAA apmaksā dalību semināros, konferencēs,ursos. DPIC pētnieki regulāri uzstājas NAA kopsapulcēs, kur piedalās NAA vispārējais personāls, mācībspēks, studējoši, ar lekcijām par aktualitātēm drošības un aizsardzības nozarē.

Vismaz vienu reizi gadā katram docētājam ir iespēja pilnveidot zināšanas, apgūstot ārvalstu pieredzi, piedaloties starptautiskajās konferencēs vai stažējoties ārvalstu augstskolās vai NATO valstu bruņoto spēku ietvaros rīkotajosursos, semināros, mācībās utt., kā arī Erasmus mobilitātes programmu ietvaros.

NAA atbalsta mācībspēka zinātniski pētniecisko darbību, piemēram, dalību starptautiskajās zinātniskajās un akadēmiskajās konferencēs, dalību pētījumos. DPIC pētnieki, kas ir arī NAA mācībspēks, publicē zinātniskās publikācijas, piemēram, Bērziņa, I., Krūmiņš, G., Šiliņš, J., Andžāns, M. (2023). History perceptions and national identity among Latvian youth: Entrapped between narratives of Latvia and Russia? *Nations and Nationalism*, 1-18. <https://doi.org/10.1111/nana.12930> (SCOPUS); Bērziņa, I. (2024). Cognitive Dimension of Comprehensive National Defence. In Conceptual Framework for Comprehensive National Defence System, Final report of Task Group SAS-152, NATO Science and Technology Organization; zinātniskais raksts “Russian New Generation Warfare in the Baltic States and Beyond” (autori J.Bērziņš, S.Fabian; 2024), “Foreign and Domestic Policy Implications of Latvia’s Reaction to Russia’s Aggression against Ukraine”, Rostoks, T. (2024). Has Russia’s Hybrid Sabre Lost Its Sharpness? The Paradox of Power: Ukraine’s Struggle, Russia’s Dilemma’s and Global Consequences. Sraders, S., Terry, G. S. (eds.). University of Tartu Press, pp. 213–225. “Russia’s Strategy of Outsuffering and the War in Ukraine” (autors T.Rostoks; 2023). Mācībspēka zinātnisko publikāciju sarakstu skatīt 11. pielikumā. DPIC 2023.gadā rīkoja starptautisko konferenci “Russia’s War against Ukraine: Strategy, military technology, and European security”, kas norisinājās divas dienas.

V. Studiju programmas atbilstība normatīvajiem aktiem

Studiju programmas “Militārās vadības procesi” realizācija notiek saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

Saskaņā ar Augstskolu likuma 15.¹ pantu par senāta kompetenci, kas nosaka, ka senāts lemj “(..) par studiju programmu atvēršanu, saturu un attīstību, kā arī slēgšanu”, kā arī MK 11.06.2024. rīkojuma Nr.447 “Par Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Satversmes apstiprināšanu” apstiprinātās “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas Satversmes” 19.2.apakšpunktu, kas paredz, ka senāts izskata un apstiprina izglītības programmas, NAA Senātā 21.11.2024. pieņemts lēmums par studiju programmas “Militārās vadības procesi” izveidi (skatīt 12.1. pielikumu) un studiju programma apstiprināta NAA Senātā 04.03.2026 (skatīt 12.1.pielikumu).

Lai īstenotu Augstskolu likuma 55. panta astotajā daļā noteikto: “Studiju programmas slēgšanas gadījumā augstskola finansiāli nodrošina studējošajiem iespēju turpināt izglītības ieguvu citā attiecīgās augstskolas vai citas augstskolas studiju programmā”, studiju programmas “Militārās vadības procesi” studējošajiem studiju programmas īstenošanas pārtraukšanas gadījumā tiek nodrošināta iespēja turpināt studijas NAA otrā cikla profesionālajā augstākās izglītības studiju programmā “Militārā vadība un drošība” (skatīt 12.2.pielikumu). Skaidrojumu par zaudējumu kompensāciju studējošajiem skatīt 12.3. pielikumā

Augstskolu likuma 7.panta otrā prim daļa nosaka, ka NAA ir NBS sastāvdaļa un savukārt tās otrais punkts paredz, ka attiecībā uz NAA “Ministru kabinets ir tiesīgs, ja to prasa šīs augstskolas militārā vai profesionālā specifika, paredzēt citu kārtību

studējošo skaita noteikšanai, studējošo un akadēmiskā personāla komplektēšanai, studiju līgumu slēgšanai, studiju programmu ekspertīzei pirms apstiprināšanas un studējošo pašpārvaldes finansēšanai, kā arī atšķirīgas prasības rektora kvalifikācijai un ierobežojumus šajā likumā noteiktajām studējošo un studējošo pašpārvaldes tiesībām”.

MK 07.11.2024. noteikumu Nr. 643 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi” 13. punkts paredz, ka “Ar karavīriem un zemessargiem pirms studiju uzsākšanas akadēmijā slēdz līgumu par mācībām atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai, kādā karavīru vai zemessargu nosūta uz izglītības iestādi, ar citām personām – studiju līgumu”. Savukārt MK 12.10.2010. noteikumu Nr. 953 “Kārtība, kādā profesionālā dienesta karavīru nosūta uz izglītības iestādi dienesta pienākumu izpildei nepieciešamās izglītības iegūšanai un sedz mācību izdevumus, kā arī šo izdevumu atmaksāšanas kārtība” 7.punkts nosaka, ka līgumā par mācībām paredz: līdzējus un līguma priekšmetu, līdzēju tiesības un pienākumus, saskaņā ar šiem noteikumiem noteikto mācību izdevumu apmēru katram gadam vai laikposmam, kurā karavīrs ir ieguvis izglītību, līguma spēkā stāšanās un izpildes termiņu. Līguma par mācībām formu nosaka Aizsardzības ministrijas 05.07.2012. noteikumi Nr.13-NOT “Kārtība, kādā apkopo informāciju par militārās izglītības iestāžu kopējiem uzturēšanas izdevumiem, kā arī aprēķina un apstiprina ar izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu tieši saistītos izdevumus un noslēdz līgumu par izglītības iegūšanu vai kvalifikācijas paaugstināšanu”. Līguma par izglītības iegūšanu paraugu skatīt 12.4.pielikumā.

Par studiju programmu apguvi izsniedzamā otrā cikla profesionālās izglītības diploma un tā pielikuma paraugi izstrādāti saskaņā ar MK 16.04.2013. noteikumu Nr.202 “Kārtība, kādā izsniedz valsts atzītus augstāko izglītību apliecinošus dokumentus” prasībām, diploma paraugu un tā pielikumus skatīt 12.5. pielikumā.

Saskaņā ar MK 07.11.2023. noteikumu Nr. 643 “Latvijas Nacionālās aizsardzības akadēmijas darbības noteikumi” 21.punktu, studiju programmas ekspertīzi, izvērtējot tās atbilstību valsts aizsardzības vajadzībām, veica NBS veiktās ekspertīzes atzinumu skatīt 16.pielikumā.

Atbilstoši Augstskolu likuma 59.³ panta prasībām par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesijas pieredzē iegūto zināšanu, prasmju un kompetenču atzišanu NAA izvērtē personas ārpus formālās izglītības apgūtās vai profesionālajā pieredzē iegūtās zināšanas, prasmes un kompetences saskaņā ar NAA “Nolikumu par ārpus formālās izglītības apgūto vai profesionālā pieredzē iegūto kompetenču un iepriekšējā izglītībā sasniegtu studiju rezultātu atzišanu Nacionālajā aizsardzības akadēmijā” (skatīt 12.6.pielikumu).

VI. Pielikumu saraksts

Pielikums	Pielikuma Nr.	Pielikuma datnes nosaukums
I. Studiju programmas atbilstība studiju virzienam		
Studiju programmas salīdzinājums ar citu augstskolu/ koledžu studiju programmām	1.pielikums	1.piel_Salīdzinājums ar citam augstskolam.docx
III. Studiju saturs un īstenošanas mehānisms		
Studiju programmas atbilstības valsts izglītības standartam novērtējums	2.pielikums	2.piel_Atbalstība valsts izgl_standartam.docx

Studiju programmas atbilstības profesijas standartam novērtējums	3.pielikums	3.piel_Atobilstiba profesijas standartam.docx
Studiju programmas plānojums	4.pielikums	4.piel_Studiju programmas planojums.docx
Studiju kursu apraksti	5.pielikums	5.piel_Studiju kursu apraksti.docx
Studiju kursu kartējums	6.pielikums	6.piel_Studiju kursu kartejums.docx
Studiju prakses nolikums	7.pielikums	7.piel_Studiju prakses nolikums.docx
Studiju programmas atbilstība Standartu un vadlīniju kvalitātes nodrošināšanai Eiropas augstākās izglītības telpā (ESG) 1. daļas standartiem	8.pielikums	8.piel_Atobilstiba ESG 1.dalai.docx
IV. Mācībspēki		
Studiju programmas īstenošanā iesaistīto mācībspēku saraksts	9.pielikums	9.piel_Macibspeku saraksts.pdf 9.piel_Macibspeku saraksts. edoc
Mācībspēku biogrāfijas (Curriculum Vitae) Europass formā	10.pielikums	10.piel_Macibspeku CV_zip
Mācībspēku ar studiju programmu saistīto pēdējo sešu gadu zinātnisko publikāciju saraksts recenzējamās izdevumos vai pētniecības vai mākslinieciskās jaunrades sasniegumu saraksts	11.pielikums	11.piel_Macibspeku publikaciju saraksts.docx
V. Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām		
Studiju programmas atbilstība normatīvo aktu prasībām	12.pielikums	12.piel_Atobilstiba normativo aktu prasibam.docx
Citi ar studiju programmas īstenošanu saistītie dokumenti		
NAA iekšējie normatīvie akti	13.pielikums	13.piel_NAA ieksejie normativie akti.docx
Studiju programmas izmaksas	14.pielikums	14.piel_Studiju programmas izmaksas.docx
Metodiskie norādījumi maģistra darba izstrādāšanai un aizstāvēšanai	15.pielikums	15.piel_Metodiskie norādījumi maģistra darba izstrādei

NBS ekspertu atzinums par NAA otrā cikla profesionālās augstākās izglītības studiju programmu “Militārās vadības procesi”	16.pielikums	16.piel_NBS ekspertu atzinums
---	--------------	-------------------------------